محرری و مدیری : احمد احسان

شرائط اشترا

درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ ، آلتی آیلغی ۷۵ ، اوچ آیلغی ۴۵ غروشدر پوسته ایله گوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور .

ثروت فنون

درسعادتده نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

شرائط اشترا

ولایاتده سنه‌لکی ۱۵۰ ، آلتی آیلغی ۸۰ غروش اولوب اوچ آیلغی یوقدر . قیرلمه‌دن مقوی بورو ایله آلمق ایچون سنوی یکرمی غروش فضله آلینیر .

پنجشنبه کونلری چیقار . منافع ملك و دولته خادم مصور عثمانلی غزته‌سی

N° : 357

Rédacteur en chef:
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

7me Année

BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte

عدد : ۳۵۷ — پنجشنبه — ۱ کانون ثانی سنه ۱۳۱۳ — یدنجی سنه ـ اون دردنجی جلد

افریقا صحرای کبیرنده کائن کفره‌یه اجرای سیاحت ایدن یاوران حضرت شهریاریدن میرالای
عزتلو صادق المؤید بك

Colonel Sadik Bey Elmoyed, explorateur du Sahara d'Afrique.

MİLLİ KÜTÜPHANE-ANKARA 1946

شعر

مست ومتفكر

بهار غشى وتبسمله ايلدك روشن
بوكون بم بتون آفاق برحقايقمى ؛
يد ترحمك ، اى يار ، قلب عاشقمى
المله برابرمى آلدى كوكسمدن ؟

بوكون او مرتبه دلشاد وبختيارم بن
كه زوج مستم اولور اولسه اولسه محسودم ؛
اوت ، بوكون اوقدر سركران ومسعودم
كه آرتق اوزكويورم كندى ذوق ونشئه مدن .

نيچون بوكون يكى بر انجلاى مبهم وار
لقاى خاك زمينده ، سپهر طارمده ؟
جهانى برله كولر كورمدى بردمده ؛
حيات ايچنده مى بم؟ بونده شيمدى شبهه م وار!

آچيلدى نامتناهيلك افق نشئه مده ؛
نظر كهمده كى اشيايه كلدى بر وسعت ،
برامتداد امل ، بركبودئ فسحت
كه آكلادم ابديت نه در بو عالمده ...

وبرنجه روحمه وسعت شو حظ استغراق
سكونه طالدى هپ آلام اشتياقيمم ؛
فقط نيچون طاليور كوزلرم ؟ نيچون بيلمم
بو ذوقى كولكه ليور كيرلى بر هراس فراق ؟

بو فكر ايچنده دماغم تلاطم ايلركن
او سرعتيله خيال زمان كلير كوزمه ،
ديرم حياتمه : « الله ايچون قوشوب كيتمه ! »
الله قلبمى طوردورمق ايسترم جبراً ...

نيچون ياواش ياواش اتعاب اشتياق ايتسين
بو كون بهار ايله مشحون اولان بو حسيات ؟
نيچون ، بوكون بزى براشدرن شو دست حيات
ميان قلبمزه وضع افتراق ايتسين ؟..

قبل الغرام

پرجرأت مستانه ، پرلكنت استرحام
دامانكه سرپلدى سركشته مقالاتم ؛
وجد ايدتله بر ثانيه لك آرام ،
برجنحهٔ شفقتدى آمال وخيالاتم .

سن صوصدك اوانده ، چشمك متحيردى ،
بر ظل ترددله حسنك متغيردى :
بر فيرطنه دن اول نه يسه قمرك رنكى
جبهه ك سنك اويله يدى ، اى عمرمك اورنكى !

جناب شهاب الدين

يمين وفا

ايلك يمينمى شيمدى ماضى ، پك اوزاق
بر ماضى اولمش بر مايس صباحى ، برحار
ومعنبر مايس صباحى ، اوحشرالك ولوله سيله
مست ولرزان قورولقده اوپاك وبياض كنج
قيزه ايتدم ، روحنك ايلك ورقهٔ غرامى
بم ايلك بوسه مك قانادلريله لرزشدار هيجان
اولان اواثيرى كنج قيزه ...

قلبك الك صميمى بر لسانيله ايديلن بو « آرزيايرسه م اولورم ! » يمينلرى شيمدى زمانك دست تهكمنده آجى ، منفور بريالان حالنه كيردكجه اونى ، اونى هيچ بر قادينك سومديكى صاف وقوى برعشقله سومش پاك وبياض كنج قيزى دوشونورم ؛ اوروحنك ايلك ورقهٔ غرامى بنم ايلك بوسه مك قانادلريله لرزشدار هيجان اولان اثيرى كنج قيزى ... واونك نكاه مجروح سرزنشى حضورنده آغلامق ايسترم .

بحر محيطده

هفته لردنبرى تهورلرله ، كوپوكلرله ، جوششلرله كورله ين دومانلى دكزك حرص وغضبى ، بتون بو قودوزمش دالغه لرك ، غيظلى روزكارلرك تهورلرى ، كوپوكلرى ، جوششلرى ارتق بوزولمش كبى رهين احتضار اولمش ؛ بوسياه وهول آلود نهايتسزلك ايچنده ارتق تسليتسز ماتملرله اولويان روزكارك ، اولو اولو ايكله ين دكزك انين هجرانندن باشقه برشى ايشيدلمشدى : برسكون ، برسكون موت وشيون ...

وبن ، اوراده ، كوزمك اوكنده مغموم مغموم قارارن كيجه نك ، افقده بر قاچ خون آلود لكه ايله اغلايان غروبك قارشيسنده ، بو ايكليه ايكليه برنهايتسزلكدن كلوب برنهايتسزلكه كيدن دالغه لرك اره سنده ظن ايتدم كه ازلدن باشلايوب ابده كيدن بر انين بشر ايچنده يم ..

— ايلول ۱۳۱۳ —

محمد رؤف

مهر زمهرير

سما بر بوزلو جام حانده ارد بر كثافتله
طوتر پيروزهٔ نوارينى برن ايچون مستوره
بو بر آن تسترِ بقع برف وبرودتله ،
بودرشكلى بتون برموميلك مستغرق ورنجوره

پكوب ساعات زنك آلود شب ، ممدود ونامحصور ،
كنار تودهٔ آتشده هپ آرام وصحبتله ..
اولوركن ناكهان اخكرنما بر فجر دورادور
سونر ، پوف ! صانكه اوفلر بردوداق عنف وخشونتله .

كونش بعضاً ياقار فوق السما بر شعلهٔ بيضا
ارواح ذواته ؛
زميندن يوكسلير بر لرزش مبهوت وبى معنا
سماواته .

— ۸ كانون اول ، ۱۳۱۳ —

ت . فكرت

مصاحبهٔ فنيه

توتون — كيفى وضررى — بر المان معلمك كشفى — بر سيغاره ايچون نه ايجر ؟ — بالقلره بالقلرده قوهٔ ذكا — بالقلرك لسانى — قويولردن حذر .

انسانلرك اوفاق تفك قصورلردن تبريسى غير قابلدر . اكمل مخلوقات اولان انسان هيچ برزمان نقصاندن برى اوله ماز . ارباب حكمتدن بر طاقمى بو نقصانى ايچون انسانى محقر كورمز . زبدهٔ خلقت عدايدر . فضائلندن بحثه كيريشير . ماهيتنى تعيينه چاليشير . بر قسمى ده يالكز نه مدهش جرملرده ،

جنايتلرده بولنديغنى تعداد ايده رك وحشتنى اورتيه سورر . بشرك بشر حقنده كى فكرى مختلفدر . امزجه وطباع — صورت واشكال ظاهره كبى — نصل مختلف ايسه همان هر انسانك انسان حقنده كى دوشونجه سى ، حكم وادراكى ده بويله جه بر برندن اختلاف ايدر . بو اختلافات آره سنده تدقيقانه كيريشنلر ايچون ده بر نتيجه يه وصول ممكن اوله ماز .

انسانك كنديسنه اكلنجه اتخاذ ايتديكى بعض اعتياداتى واركه حقيقتده نفسنه ضرر ويريور ، بو اعتياد كريه كوريليور ؛ فقط بوندن ده انسانى واز كچيرمك قابل اوله ميور : توتون ايچمك كبى . توتونك وجوده ضررى وحاوى اولديغى « نيقوتين » مادهٔ سميه سنك وجودده تدريجاً تسممى انتاج ايتديكنى ارباب فن ادعا ايتمش . توتونك بو جوهر مؤثرنى آيره رق حيوانلر اوزرنده تجربه سنه قالقشمش ، بيچاره حيوانلرك انسانلرجه كيفى موجب اولان بو مادهٔ مهلكه نك تأثيراتنه بر قاچ دقيقه بيله مقاومت كوستره مدكلرينى اثبات ايلمش ... اوت ، توتون ايچمك مضردر ، بلكه « دخان نوشان » ك كافه سى ده بو ضررى تجربهٔ نفسيه نتيجه سى اوله رق مقردر .

لكن بو اعتياددن واز كچه بيليورمى ؟ بو يكى دنيا يادكارينك مفتونيت وابتلاسندن كنديسنى قورتاريورمى ؟ نه كزر ... وقتيله مدنى انسانلر توتونك كيفندن ، لذتندن بيخبر ايمش . يالكز آمريقا وحشيلرى بو بياباتك دومانى صاوورمق يولنى بولمشلر . قريستوف قولومب امريقايى كشف ايتديكى ، اسپانيوللر التون اغاجلى باغچه لرى كورديكى زمان يكى دنيادن اسكى دنيايه بو اوت ده نقل اولنمش ، وحشيلردن صورت استعمالى تعلم ايدلمش . باقلسه دائما حال وحشتده ، حال بدويتده بولنان قوملر شاكرد ، مدنيلر استاد اولملى ؛ برى متعلم ، ديكرى معلم بولنملى . نصلسه بو دفعه امر برعكس اولمقله يكرمنجى عصر ميلادى يه قدر ترك ايديله مين وعصرلرجه تركى مأمول بولنميان بو اعتياد مدنيلر آره سنه يايلابيورمشدر .

توتونك ضررله برابر بو ضررك يالكز استعمال ايدن شخصك نفسنه انحصارى كبى بر محدوديتى وار . هيئت اجتماعيهٔ بشريه ده بر انساندن صادر اولان والك بيوك سيئات صره سنده كوريلان افعال وحركات سائرلرينى اضرار وابناى جنسنك بدناً ، قلباً رنجيده اولمسنى انتاج ايليلر ، حاصلى شيرازهٔ جمعيتى بوزانلردر . عشرت وسائر تحريمات درجه سنده توتون نتائج مؤسفه كوسترمز . انسانك محافظهٔ نفسه ده مجبوريت عبدانه سى واسرافدن توقيسى اعتباريله دركه توتون ايچمك كراهتدن معدود اولمشدر .

توتون ايچنلر ايچمينلرى رنجيده ايده بيلير . نازك قادينلر اركلرك بو دومانلى كيفندن متأذى اولور . بونك ده چاره سى كوزه دلمش ، قادينلرك خاطرينه رعايت بر قاعدهٔ مدنيهٔ نزاكت مقامنده كوسترلمشدر . واپورلرده ، شمندوفرلرده تياترولرده ، حتى بعض تكلفلى دائره لرده آيريجه توتون ايچنلره ياخود ايچمينلره مخصوص حجره لر آيرلمش ...

توتونه مبتلا اولميانلرك عددى شمدى پك آز . ديتك كه كورمكدن كنديني قوروبه جق متانت اربابى پك محدود . لكن توتون ايچنلر بو بولده محاكمه دن خوشلانمازلر . مثلا ديرلركه : اوت ، آزچوق مضرتى كوريورز . لكن كيفندن ده كنديمزى محروم ايده ميورز . پك يورغون اولديغمز ، ياخود بر كدرله ، برحدتله ، بر انديشه ايله برحالت عصبيه نك تحت تأثيرنده بولنديغمز زمان بلكه كدر وانديشه ويأسمز آرتار . حدتله دل آزار سوزلر اغزيمزدن چيقار . اشته بويله برعارضه لى زمانده بر سيغاره امداديمزه يتشير . كدر وحدتمزى دفعه ياردم ايدر . وجودجه متضرر اوليورمشز ، نه يايه لم ؟

لكن دخان نوشان بر المان معلمنك كشف اخيرندن خبردار ايسه لر بو ضرردن بحثه ده لزوم كورمزلر .

بو معلم خيلى تدقيقاتدن صكره توتون ايچنلرى بو ضرردن قورومغه موفق اولديغنى اعلان ايديور . مادامكه بو اعتيادى ترك ايتديرمه نك ، بوصورتله انسانيته خدمت ايده بيلمه نك امكانى يوق ، بارى ضررينى تحديد صورتيله بر خدمت ايده يلملى . بو جهتله معلمك همتى شايان تقديردر .

بوذات توتونك وجوده ويرديكى ضرر حاوى اولديغى نيقوتين ماده سندن ايلرى كلديكنى دوشونوب بو ماده نك تأثيرنى ازاله يه چالشمش ، — تجربه سنده الدانيورسه — موفق ده اولمش ... شمدى يه قدر بو يولده چاليشانلر چوقدر . زيوانه لرك ايچنه ، ياخود آيريجه جاملى ، ماملى اغزلقلره قونلمق اوزره « مضاد نيقوتين » پاموقلر ايجاد اولندى . لكن توتون ايچنلر ، صاوورد قلرى دومان كبى ، ازاده سر اونق وكيفده ده تقيدانه كيرمه مك ايستيورلر . بويله شيلرك استعمالى كنديلرينه زحمتلى كليور .

المان استادك كشف ايتديكى چاره بونلره فائقدر . اوبرطاقم اوتلر بولمش . توتونده نبات اولديغى ايچون دشمنه دشمنك سلاحيله مقابله ايتمكى كار عاقل كورمش . هنوز بو اوتلرك هپسنى بزه بيلديرميور . بونلرى بر تجره ده قايناديور . توتون ياپراقلرينى دها قيلمه دن اول بو صو ايچنده خاشلايور . بو توتون خاشلامه سنده « نيقوتين » ك ضررى قطعياً ازاله ايدلمش اوليور . اندن صكره رژى اداره سى ديه ديكى كبى قيسون ، نوعلره آيرسون ، قورقسون . معلم تأمينات ويريور : توتونك كهربا رنكنه اصلا خالل كتيرميورم . دخان نوشانك باشليجه بادئ ذوقى اولان اورائحهٔ لطيفه يى قاچيرميورم . توتونك بتون كيفى ، چاشنيسنى براقوب يالكز زهرينى آليورم ... معلمك بو كشفى جدى ايسه بزده « توتون ايچنلره مژده ! » ديه بونى قيد ايدنلره حق ويررز .

توتونه ابتلادن اول بزه بر سيغاره جق اكرامنده بولنانلره « ايچمم ، سزى اضرار ايتميه يم . » ديدكجه انلردن « بزم ايچون ضرر دكل . چونكه بزده آلشدقدن صكره بزه ويره جككز ايچون كنديمزه برايرادياپيقدر ! »

[بر عثمانلی ضابطنك صحرای کبیرده سیاحتی : عزتلو صادق المؤید بك ایله برلکده کفره‌یه عزیمت ایدن افراد عسکریه]
Le voyage d'un officier ottoman au Sahara d'Afrique.
Colonel Sadik Bey Elmoyed et sa suite militaire.

جوانی آبردق . بواصوله رعایتله توتون ایچمدکاری حالده کندیلرینه آره صره بر سیغاره تقدیمنه جسارت ایدوب قبوله مظهریتی کورمدیکمز رفیقلریمزه « مراق بیورمیك . [هاله] دارالفنونی معلملرندن موسیو [کەرولد] ك اصولی اوزره تربیه ایدلمش توتوندندر! » دیرسه‌ك عجبا ینه رغبت بیورمیه‌جقلرمی ؟

***

موسیو [کەرولد] توتونك تأثیرات مضره‌سنی ازاله‌یه چالشیرکن برمراق صاحبی‌ده برسیغاره ایچون ذاتك برنك سیغاره ایله نه کبی ماده‌لر بلع ایتدیکنی حسابه قویلیور . فرض ایدیورکه برتوتون تریاکیسی کونده یکرمی بش سیغاره ایچسون . ابتدا ونك یاقان کاغدینی حساب ایدوب ٦١٢,٥ سانتیمترو مربعی کاغد یاقلدیغنی کوستریور . بواحتراقدن حاصل اولان کولی ٠,٠٠٦٩٢٧ غرام اولق اوزره حساب ایتمش . حساب بك مدققانه ! بوکولده بولنان حمض نحاس وحمض اسرب کبی مواد سمیه‌نك مقداری‌ده غرابتك یوز بیکده اون اوچنه ایجق بالغ اولیور . بومدقق بوماده‌لرك آق جکرلره قدر سوق اولندیغنی فرض ایدوب کونده یکرمی بش سیغاره ایچنك بوماده‌لردن بر غرامی بدننه داخل ایده‌بیلمك ایچون یکرمی ایکی سنه زمان کچمسی لازم کلیور . اشته بوذاتك حسابنده توتون مفتونلرینك نشئه‌سنی قاچیره‌جق صورتده دکلدر . نیقوتینك تأثیرینی ازاله‌یه امکان بولندقدن وبو حساب ایله‌ده سائر مضراتك حکمسز اولدیغی کوسترلدکدن صکره توتون ایچنلره آرتق میدان بوسبتون سربست قالیر .

***

کیمی توتونك مضرتنی ازاله‌یه ، توتونه یاقیلان ماده‌نك حسابنه چالشیور ؛ کیمی‌ده عالم طبیعتده شایان حیرت نه نقطه‌لر بولندیغنی کشفه ، حیواناتك ذکاسنی تجربه‌یه غیرت ایدیور . بر آرەلق مایمونلرك لسانه مراق ایتمش ودمیرقفس ایچنده اورمانلرده وقت کچیرمش اولان دوقتور [غرانیه] دن بحث ایدلمش ایدی .

شمدی بحث صره‌سی مستر [فیلد] اسمنده بالقلرك لسانی تدقیق ایدن برانکلیزه کلمشدر .

مستر [فیلد] ك تدقیقاتی مایمونلرك لسانی حقنده برالفبا ترتیب ایتمك درجه‌سنه واران دوقتور غرانیه درجه‌سنده دکلدر . هنوز دائرهٔ فرضیاتده دولاشیور . فقط بز بالقلردن برلسانله متکلم اولمنی دکل ، صدا چیقارمغی بیله امید ایتمدیکمز ایچون بوذاتك ادعاسنی حیرتله تلقی ایدیورز .

بوذات صید ماهی مراقلیسی ایمش . فقط ذهنی یالکز اولطه‌یه ، آغه ایلشدیروب قالان طاقمدن اولمدیغی ایچون بومراقی بالقلر حقنده بعض تدقیقات اجراسی جهتنه سوق ایتمش . برکنیش حوضده‌کی سوکیلی بالقلرینی طویورمق ایچون برکون برقاچ سیوری سینك یاقالایوب آتمش ؛ طبیعی قولنی قنادینی قیر-دقدن صکره . بالقلر قاپشمشلر . بوغیر-مترقب نعمته قوشان بالقلردن برقاچنی طوتمش ، حوضدن چیقارمش . کاسه‌ده ، شیشه‌ده هر نره‌ده ایسه حبس ایدوب برخیلی ، حیوانجقلری حیاتلرندن قطع امید ایده‌جك درجه‌ده جیربندیردقدن صکره تکرار حوضه قویورمش ... تکرار حوضده‌کی بالقلره اکرام ایچون سیوری سینکلر آتمغه باشلامش . لکن بالقلرده اولکی تهالکدن اثر یوق . باقلسه یالکز طوتیلوب

اذیت چکن برقاچ بالق مستثنا اولمق اوزره دیکرلری ینه یمه قوشملی ایدی . نیچون قوشمیوب هپسی بویله مستغنیانه حرکت ایتمشلر؟ مستر فیلد نظر دقتی جلب ایدن بو وقعهٔ مهمه‌یی شویله‌جه ایضاح ایتمش : مطلق بالقلرده برپارچه ذکاوت وار . بوندن بشقه بری برلرینه افادهٔ مرام ایده‌جك براقتدارده مالکدرلر که بز بو واسطهٔ تفهیم و تفهمه «لسان» دیرز . اکر طوتیلان وصکره قویویریلن بالقلر دیکر ارقداشلرینه سیوری سینك یمندن نه‌مضرت تولد ایتدیکنی بیلدیرمش اولمسه‌لر ایدی بونلرك بیخبر اوله‌رق تکرار او یمه قوشملری لازم کلیر ایدی . قوشمدیلر ؛ دیمك که ایشی طوتیلان بالقلردن اکلادیلر ... بوقدر بر تدقیقله بالقلرك تکلمنه قانع اولان مستر [فیلد] لر بك چوق اولمامل . بو ذاتك حقنی یته‌مك ایچون شونی‌ده خبر ویره‌لم که کندیسی تجربه‌سنی یالکز آلا بالق ایله اجرا ایتمش .

م . صادق

بر عثمانلی ضابطنك آفریقا صحرای کبیرنده سیاحتی وَ شیخ سنوسی ایله ملاقاتی

[٣٥٤ نومرولو نسخه‌دن بری مابعد]

باباس افندی یته‌مك ایستر ، حریفی چلدیردی ظن ایله باغیرر چاغیرر ؛ فقط ایزباندید بیضون صورتی آصه‌رق بهمه حال یتمسنی اخطار ایدنجه چار وناچار اطاعت ایدر . بیضون یوکنی صیرتلادیغی کبی کمال سرعتله لریله‌مکه باشلار . اثنای راهده محترم راکبنه آره صره یرینی دکشدیرتیر ؛ یعنی کاه اوموزلرینه اوطورتوب باجاقلرینی کو-کسندن آشاغی صارقیتیر ، کاه صرتنه‌بندیروب ایکی الیله آرقه‌سندن قاوراه‌رق قوشاردی . بومنوال اوزره قطع مسافات ایدوب شفقله برابر معره‌یه کلیرلر . اوراده راهبك شکایتی اوزرینه دوکون صاحبلری بیضونی تکدیر وتوبیخه قالقیشیرلر ایسه‌ده برطرفدن اولدبده باباس افندی‌یه لایق حیوان بولنه‌مدیغی ادعاسی ، دیکر طرفدن وقعه‌نك تحفانی قباحتی هر کس نظرنده عفو ایتدیرر .

برکره‌ده بیضون بیرامه ایکی کون قاله‌رق آیاغنه یکی بریمنی آلمق ایستر . یمنیجیده بردانه بکنوب فیأتی صورار . حریف اون سکز غروش ایستمکله بیضون بونی چوق کوره‌رك بویله بریمنیك حلبده اون بر غروشه صاتلدیغنی سویلر . یمنیجی : « اویله ایسه کیت حلبدن آل! » دیر . بونك اوزرینه بیضون حدتلنه-رك : « وای بولاقردی‌یی بکامی سویلیور-سك ؟. حلبه کیدوب یمنی آلمغی بیضون ایچون زور بر ایشمی ظن ایدرسك ؟ ایشته سکا عادمه کیدیورم ! » دیه-رك درحال حلبه متوجهاً طبانلری یاغلار وبایرام صباحی معره خلقی هنوز نمازده ایکن حلبدن کتیردیکی یمنیلر آیاغنده اولدیغی حالده جامع قپوسنده جماعتك چیقمسنی بکلر . هر کس چیقدقجه آیاغنی کوستره-رك دعواسنی اثبات و یمنیجی‌یی — کندی زعمنجه — مغلوب ومحجوب ایدر .

پنجشنبه ، ٥ تشرین اول — صباحلین ساعت اونی چاریك کچه قالقیلوب بر بچق ساعت ایچنده دودلر یوکلتیله‌رك ساعت اون ایکیده یوله کیرلدی . ساعت ایکیده سبیکه‌قویوسنه واصل اولدق . بو آقشام قیرك اورته-سنده بیتوتت ایده‌جکمزی وقونه-جغمز محلده صو موجود اولمدیغنی بیلدیکم جهتله بوراده بر آز توقفه قرار ویردك . قافله خلقی برطرفدن دوه‌لره صوویروب قربه‌لری طولدیررکن فرصتدن بالاستفاده آقشامه پیشیره‌جکمز ات حاضراولسون وفضله صو تلف اولمسون مطالعهٔ احتیاطپرورانه‌سیله برقویون کسدیروب اتی طاغتدم . فضله صو تلف اولمسون مطالعه‌سنه سبب شوکه بدویلر دوه ، قویون وسائره کبی یه‌نه‌جك برحیوان کسدکلری زمان بوغازنده قاندن اثر قالمینجه‌یه قدر ییقامدقجه یوزمزلر ؛ بونك ایچونده بر چوق صو تلف ایدرلر . اتی طاغتمق بحثنه کلنجه قافله‌مز بر اولدیغی حالده بونی ترکیب ایدن اشخاصك ذوقلری مختلف اولدیغندن مطبخلرده مختلف ایدی . نمله رفاقتمده بولنان افراد شاهانه‌نك یمکنی بونلردن سلیمان اونباشی پیشیرر ایدی ویمکمز عادتا عثمانلی یمکی ایدی . مهماندارلر ایسه بنغازینك واکثر بلاد حاره اهالیسنك

[مکتب ملکیهٔ شاهانه مأذونلرندن]
[مرسین متصرف جدیدی سعادتلو ضیا بك افندی]
Zia Bey, le nouveau gouverneur de Mersina.

عادتی اوزره یمکلرینه مختلف الجنس بهارلر طولدیردقلرندن اونلرك یمکنی کندی خدمتجیلری، کوله‌لری پیشیرردی. اره‌صره اونلر بزه، بز اونلره منتخب بر قاب یمکله اکرامده بولنوردق. اونلر بزم کوندردیکمز یمکه برچوق بهار قاتوب کندی ذوقلرینه اویدردقدن صکره کمال اشتها ایله یرلر ایدی. فقط اونلرك بزه کوندردیکی اطعمه‌یی ییه‌بیلمك ایچون بزیك بیوك برحسن نیت صرفنه محتاج اولور. آنجق بر مقدارینی اوده زورله اکل ایده‌بیلیردك. هله ات یمکلرمز آره‌سنده تخالف پك زیاده ایدی: بزم مطبخده پیشیریلن اتلر غایت پیشکین ویموشاق اولدیغی حالده اونلر آنی سرت اوله‌رق صیجاق صیجاق یدکلرندن آز پیشیررلر وعادتا صو ایچنده بر آز قاینانجه پیشمش نظریله باقارلردی. بدویلرك ات پیشلری ایسه بتون غریبدر: بونلر اورته‌یه قوجه‌مان قوجه‌مان برقاچ پارچه ات قویه‌رق اطرافنه طوپلانیرلر. هر بری بر پارچه‌یی، آرتق جسامتنه کوره، بر یاخود ایکی الیله طوتوب ایصیردقدن صکره چکر، قوپارر، چیکنمکه باشلار. اك غریبی پارچه‌لری مناوبتله تناول ایتملریدر: طعامه باشلادقلری زمان بری قویونك بر بود پارچه‌سنی، دیکری کردنی یاقالایوب یمکه قویولورلر. برنجیسی النده‌کی پارچه‌دن هوسنی آلدقدن صکره اونی یا کندی اوکنه براقه‌رق بشقه‌سنی، مثلا صرت طرفندن دیکر بر پارچه‌یی قاپار، براقدیغی پارچه‌یی‌ده دیکری آلوب اکل ایدر؛ یاخود سفره‌یه براقیوب یانده‌کنه ویرر، اونك النده‌کنی‌ده کندی آلیر. هله سفره‌ده شایان اکرام برمسافر اولور ایسه؛ آرتق هرکیمك النه یاغلیجه، حرمتلیجه بر پارچه دوشسه همان برمقدارینی ییوب لذتندن خبردار اولدقدن صکره بر آریجه آییره‌رق اکراماً مسافره تقدیم ایتمك عادتدر. فقط بوعادت یالکز جوار قبائلنه مخصوصدر؛ بنغازی اغنیاسندن برینك سفره‌سنده بولندیغی زمان انسان کندیسنی درسعادتده بیوك برذاتك یمکنده ظن ایدر.

دوه‌جیلره کلنجه بونلر قویونك پاچه‌لرینی، باشنی، اتلرینی، اشکمبه، بومبار، جکر وسائره‌سنی بر قابك ایچنده بر آز قایناتیرلر؛ اوزرینه‌ده بر پارچه اون، پرنج، برغل، قسقس، حاصلی هرنه بولورلرسه آتارلر؛ صکره هپسنی بیوك بر تخته تکنه‌یه دوکوب صیجاق صیجاق قاپشمغه باشلارلر ایدی.

ایلك سیاحتمدن عودت ایدرکن برلکده قویون طاشیمدیغم ایچون بر آره‌لق اون بش اون آلتی کون قدر تازه ات یمکدن محروم قالمش ایدم. قاوورمه، قیمه کبی شیلرله یمکمی پیشیرتیر ایدم. بنغازی‌یه وارمه‌دن ایکی کون اول غروبه یقین اوزاقدن کوزمه بر قویون سوریسی ایلیشدی. بتون قافله خلقی تازه ات یمکه او قدر خواهشکر ایدی‌که سوری‌یی کوردکلری کبی سوینمکه باشلادیلر. همان ابومدینی بزه برقویون، وار ایسه بر ایکی‌ده قوزی مبایعه ایتمك اوزره سوری‌یه طوغری کوندردم. دها کونش غروب ایتمه‌دن بولندیغمز محلده توقف ایده‌رك چادرلری قوردق. اودون طوپلاندم؛ مطبخ طاقمنی چیقارتدم؛ درت کوزله ابو مدینك عودتنه منتظر اولدم. اراضی غایت دوز اولدیغی ایچون ابو مدین ایچه اوزادیغی حالده نظرمزدن غائب اولمیوردی. خیلی مدت چوبان ایله مکالمه ایتدیکنی کوردك. صکره آتی چویروب قویونسز، قوزیسز بزه طوغری کلمکه باشلادی. بو حال فوق العاده استغرابمی وبدویلرك مأیوسیتنی موجب اولدی. ابومدینك بوش دونشنی هپمز چوبانك قویونلری صاتمغه مأذون اولمدیغنه حمل ایتدك. اوایسه اوفکه‌لی اوفکه‌لی سویلنه‌رك یانمزه کلدی. چوبانك طمعکارلغندن، آره‌لرنده بازارلق اوتمدیغندن وخصوصیله بر یانده‌کی قویون ایچون اون غروش تکلیف ایتدیکی حالده طمعکار حریف اون ایکی غروشده اصرار ایتدیکندن بحث ایله شکایت ایدییوردی. تکرار سوری‌یه کیدوب ولو بر آلتونه اولسون بهمه‌حال برقویون مبایعه ایلمسنی تأکید ایتدم.

پاره‌یی بشقه‌سی ویره‌جك ایکن بونك بوقدر اعتنای تصرف ایتمسی شایان حیرت دکلیدی؟ زواللی، کندی زعمنجه بنی پك سودیکندن مالمك اسراف ایدلدیکنی ایستمیور ایمش! درسعادتده بر اوقه اتی قاچه آلدیغمزی وبك اوغلنده عادی بر اوکله ویا آقشام طعامی ایچون قاچ غروش فدا ایدلدیکنی قوجه صحرالی‌یه نصل آکلاته‌یم؟..

هرنه ایسه آنجکز قصراغی درت نعله سوره‌رك چوبانه یتشدی؛ وبرآز صکره قوجه‌مان برقویون ایله عودت ایتدی. قویونی کسدیلر؛ یوزدیلر، بکا بریاننده ایکی شیش کباب، جکرندن بر آز قاوورمه، بود طرفندن ایرتسی کون ایچون بر آز سوکوشلك آییردیلر؛ متباقیسی بدویلره ویرلدی. بدویلر کندیلرینه بر آتش یاقوب اطرافنی صارمشلردی. قویونی پارچه پارچه ایده‌رك چالیدن چرپیدن اویدردقلری سفره‌نك اوزرینه قویدیلر. قزغانلری اولمدیغی ایچون قویونی — آنجق ایکی اوقه ات آله بیلن — بزم تنجره‌ده پیشیره‌جکلردی. تنجره‌یی ایچنده بر آز صوایله آتشه قویدیلر. بن چادرمك قپوسنده اوطورمش، بونلرك اون اون ایکی اوقه اتی بویله اوفاجق تنجره‌ده نصل پیشیره‌جکلرینی سیره انتظار ایدییوردم. دیرکن صوایصندی. ایچنه قویونك برقاچ پارچه‌سنی آتدیلر. بونلر قاینامغه باشلادقدن برچاریك صکره بدویلر طاب، طاب: «پیشدی، پیشدی!» دییه او هنوز قیپ قرمزی، چیك اولان اتلری تنجره‌دن چیقاره‌رق یرینه دیکر پارچه‌لر قویدیلر. تنجره‌نك آلتی کوزلجه بسلدیلر. چیقاردقلرینی قونوشه‌رق، کوله‌رك، اکلنه‌رك بکمادسز، اکمکسز کمال اشتها ایله تناوله باشلادیلر. اوطوردیغم یردن بودیشلرك، معده‌لرك قوتنه حیران اولیوردم. حریفلر اللرنده‌کی پارچه‌لری، اوزرنده اتدن اثر قالمینجه‌یه قدر، کمیروب عادتا جلالیورلر وبرآز کوریه اولان کمیکلرله قیقیرداقلری‌ده کسکین دیشلری آره‌سنده قیتر قیتر چکینه دکدن صکره. «کل داخل ینفع!» سرینه مظهر ایدییورلردی. ایلك تنجره

محصولی اولان پارچه‌لر بوصورتله سیلنوب سوپوریلنجه‌یه قدر تکن برچاریك مدت ایچنده تنجره‌ده‌کی اتلر اولکیلرك قوامنه کلمش‌ایدی. بونلر حقنده‌ده معامله‌ٔ سابقه اجرا ایدلدی. بومنوال اوزره تنجره برساعتك ایچنده درت بش نوبت طولوب بوشالدی. تنجره‌نك عدم وسعتندن طولایی آتشك آلتنه کوملمش اولان قفا و آیاقلرده چیقاریله‌رق عافیتله ییلدی واوزرینه تنجره‌ده‌کی صیجاق ات صویی «قدح» تعبیر ایتدکلری تخته قاب درونه بوشالتیله‌رق قهوه کبی نوش ایدلدی. اوقوجه قویوندن اورته‌ده برآووچ کمیکدن بشقه برشی قالمدی!..

کله‌لم سبیکه قویوسنك باشنه. قافله‌مز اوچ ساعتدن بری بوراده استراحت ایدییور، یمکنی پیشیرییور، قربه‌لرینی طولدیرییوردی. برده ساعته باقدق: بش؛ همان یوله دوزلدك. آقشاملین اون برده برکیلومترولق مسافه‌ده بر جیلان سوریسی کورندی. صالح وسعید چاوشلر برقاچ قورشون آتدیلرسه‌ده مسافه‌نك اوزاقلغندن طولایی طوتدیره‌مدیلر. اوزمان جیلانلر اورکوب آله‌یلدکلرینه قوشمغه باشلادیلر؛ فقط بزدن اوزاقلاشمیورلر، بولندیغمز نقطه‌نك اطرافنده بردائره رسم ایده‌رك سرعتله دونیورلردی. قافله‌مزك اك ماهر نشانجیسی بولنان مصطفی اونباشی برقاچ یوز آدیم ایلری‌یه قوشه‌رق اوزرلرینه آتش ایتدی، بردانه‌سنی دوشوردی. حیوان اولمه‌دن یتشوب کسمك ایچون مصطفی اونباشی ایله دوشدیکی یره طوغری شتاب ایتدك. بیچاره جیلان کندیسنه یاقلاشدیغمزی کورنجه جیاق جیاق باغرمقله برابر بتون قوتنی طوپلایوب مجروحاً اولسون المزدن قورتلمق ایچون قوشمغه باشلادی. مارتینی قورشونی هرنه قدر ایچری‌یه نفوذ ایتمه‌مش ایسه‌ده صرتنك برقاریش قدر دریسنی اتیله برابر صییروب بیوك بریاره آچمش ایدی. اونباشی برآز قوواله‌دقدن صکره یاقالادی وبرپیچاقده جریحه‌سنك آجیسندن قورتاردی. حیوانجغزك بزی کورنجه آجی آجی حایقرمغه باشلایشی بکا فنا طوقونمشیدی؛ اتندن ییه‌مدم. جیلانك دوشدیکی نقطه تعقیب ایتدیکمز استقامتده بولندیغی کبی ذاتاً اورطه‌لق‌ده قرارمغه باشلادیغندن چادرلرمزی قوره‌رق اوراده بیتوتت ایلدك. کیجه‌لین باشمه شدتلی بر آغری یاپشدی. آلتی‌یه قدر اویویه‌مدم؛ برآز آنتی پیرین ایله تسکین صداع ایتمدکجه کوزلرمی یومق ممکن اولمادی.

جمعه، ٦ تشرین اول — قبل السحر ساعت اونده طوپلانمغه باشلامشدق؛ ساعت اون ایکی‌یه چاریك قاله حرکت ایتمك میسر اولدی. صباحك سرینلکندن طولایی قافله‌نك اوکنده ماشیاً کیدن عسکر آرقه‌داشلرمز بو کونده بر جیلان سوریسنه راست کلوب مصطفی اونباشی ینه بردانه‌سنی اوردی. بو جیلان ارکك، سمیز وجثه‌لی اولدیغندن بدویلرك مسرتنی موجب اولدی. سالمان نامنده بردلیقانلی دوه اوزرنده اولدیغی حالده دریسنك هیچ بر طرفنی یاره‌لامقسزین جیلانی یوزه‌رك وایچنی بوشالته‌رق اتی آقشام پیشمك اوزره حاضرلادی. بدویلر برده وحال سکونتده کوردکلری ایشی سیر وحرکت حالنده‌ده سهولتله کوره‌بیلیرلر. بونلردن بری استراحت ایچون یوکی خفیف بر دوه‌یه بینه‌جك اولسه یا کندیسنه، یاخود اوغلنه ویا کوله‌سنه بر کوملك دیکمك، یاخود یکی بر آیاق قابی یاپمق ویاخود خرما کوکندن طوپلانمش لیفدن بلا آلت ویالکز اللریله بوره‌رك غایت دوزکون ومتین برایپ اورمکله مشغول اولدیغی، یاخود تیزغین کونشه قارشی یوزی قویون ویا آرقه اوستی فریح وفخور اویودیغی کورولور. دوه‌نك بزم ایچون مزعج اولان صارصنتیسندن بونلر هیچ راحتسز اولمازلر.

بوراده عربانك کوملك وآیاق قابلرینه دائر برایکی سوز سویلیه‌یم: بدویلرده دیکیش دیکمك خدمتی ارککه ویا اوك یاخود عائله‌نك اك بیوکنه، یعنی افندیسنه عائددر. بریدر زوجه‌سنك، چوجقلرینك، کوله‌سنك کوملکلرینی هم بیچر هم دیکر. برکت ویرسونکه بدویلرك دیکیشلی اولان لباسلری اکثریا بر کوملك ایله تقیه‌دن عبارت اولوب بونلر ایسه غایت بسیط شیلر اولدیغندن ارککلر بو ال ایشنده پك زیاده دوچار مشکلات اولمازلر.

بوماهر ترزیلرك کوملك دیکمه‌لری باقکز نصلدر: ابتدا کوملکی کییه‌جك آدمك اوموزندن دیزلرینك بر آز اشاغیسنه قدر کوز تخمینیله بربوی اولچیسی آلیرلر؛ بو تخمین اوزرینه کسدکلری آمریقان بزینك ویا پاتیسقانك ایکی اوجنی بر آره‌یه کتیروب طرفیندن ثلثین مقدارینی دیکه‌رك برچوال حالنه افراغ ایتدکدن صکره عینی اکده ایکی قول دیکرلر وچوالك آچیق قالان ثلثلرینه ایلیشدیررلر؛ بعده اوست طرفدن قماشك اکنجه بربیرتماج آچوب کنارینی باصدیریوررلر؛ کوملك یتمش اولور. کوملکك بدنیله قوللری برکنیشلکده اولدیغی ایچون بونی لابس اولان شخص قوللرینه افقی بروضعیت ویره‌جك اولور ایسه بوش بوکری قالچه‌سنه قدر کورونور. کونشك پك شدتلی زماننده بعضلری، احراملری اوزرلرنده اولماز ایسه، کوملکلرینك قولی باشلرینه کچیره‌رك اوکا شمسیه خدمتی کوردیررلر. کونش هانکی طرفدن چارپیورسه اوطرفده‌کی قول ایله باشلرینی اورترلر. یوك یوکلتمك، یوك ایندیرمك، قویولردن صو چکمك کبی خدمتلر اثناسنده بوکنیش قوللرك صیقنتیسندن قورتلمق ایچون بدوی کوملکك صاغ قولی باشنك اوستندن آشیروب بوینونك صول طرفنه، صول قولی ینه باشندن کچیروب صاغ طرفه آتار؛ چیرچیپلاق قالان قوللریله سربست سربست ایشنی کورر. کوملکك اوستنده‌ده بش آلتی آرشون بوینده وایکی ایکی بچق آرشون اکنده یوکدن بر احرام بولنور؛ بدویلر بونکله بتون وجودلرینی صارارلر. اکثریسی باشلرینه بیاض تقیه کییر؛ شیخلرك بعضیسی تونس فسی قوللانیر، بعضیسی اوزرینه برده صاریق صارار. بحث ایتدیکمز احرامه بدویلر «جرد» تعبیر ایدرلرکه تخمینی ایچه صوف

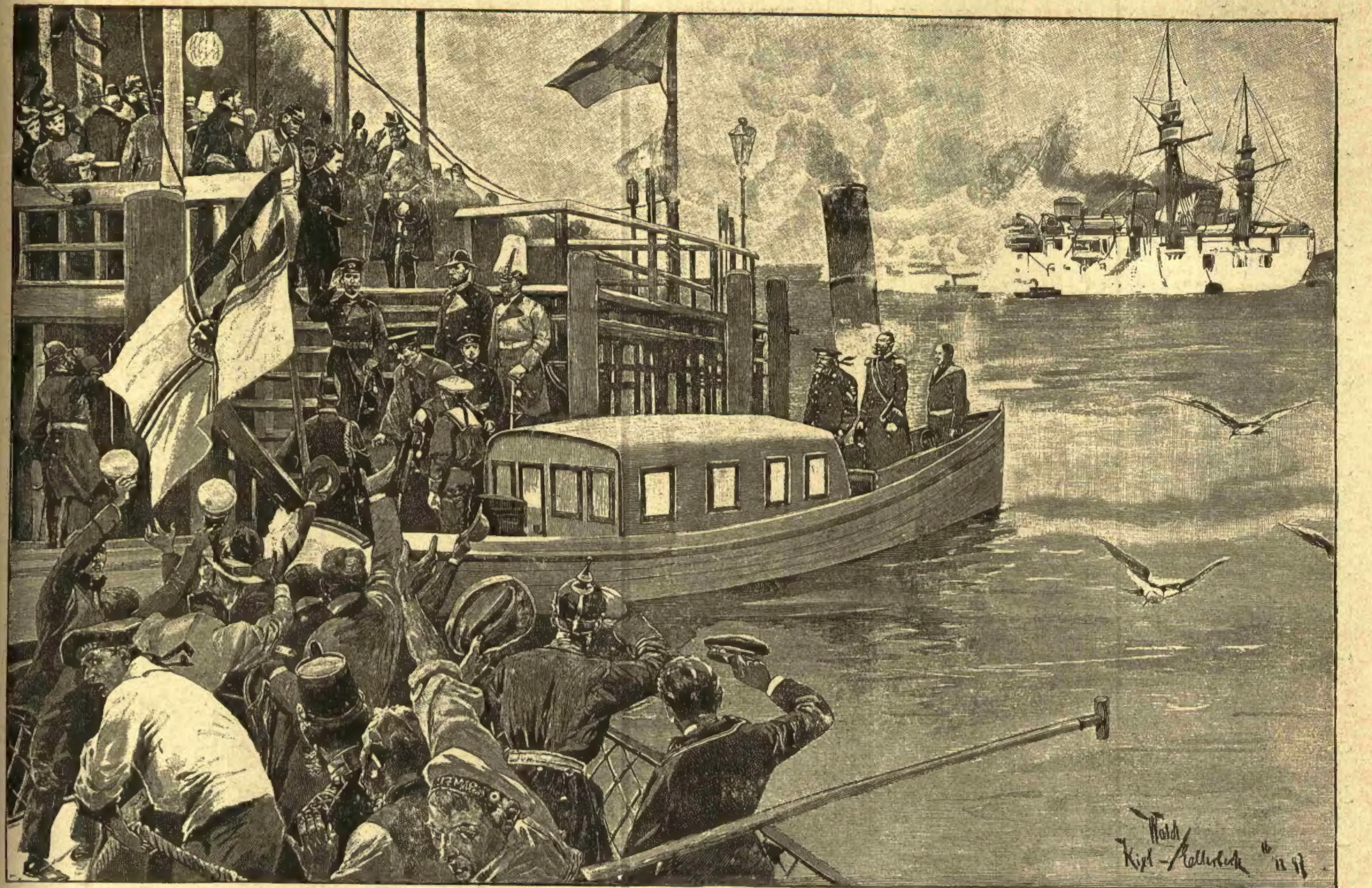

(المانیا ایمپراطوری حضرتلرینك برادرلری پرنس هانرینك كیلدن اقصای شرقه متوجهاً صورت حركتی)

وچوقه‌دن قالین قاستوره قدر مختلفدر ؛ رنكی اكثریا بیاض ویا قره‌مدر . كوله وفقرا طاقمنك كیلر بوز رنكنده ودیكرلرینه نسبةً قالینجه‌در. كمال سهولتله اعمال ایتدكلری آیاق قابلری ایسه‌ تویی اوزرنده اوله‌رق قوروتلمش دوه دریسندندر . بردوه كسلدیكی زمان بدویلر بونك جلدینی آله‌رق حالیله قوروتورلر وبیوك پارچه‌لره تقسیم ایله حفظ ایدرلر ؛ بریسنه بر آیاق قابی لازم اولدیغی ، بر پارچه آلیر ، اوزرینه باصار ، بچاغك اوجیله آیاغه كوره برطبان چیزر ، كسر ، تكمیل پارمقلرینك منتهاسنه تصادف ایتمك شرطیله طبانه برطاسمه دیكدكدن بشقه باش وایكنجی پارمقلرینك آره‌سندن چیقمق اوزره آلتندن كچیردیكی صیرمی ده طاسمه‌یه دیكركه بوصورتله آیاغك طباندن ایلری فیرلامسی منع ایدلمش اولور . طبانك اوكچه طرفندن دخی آیاغه یاپشمسی ایچون بزم چوجق پاتیكلری كبی اوك طرفندن ایكی صیرم كچیروب بونلری آیاغك بوغازنده ایلیكلر. بویله بر آیاق قابنك بچیلوب حاضرلانمسی برچاریك ، یكرمی دقیقه‌دن زیاده سورمیور . بعضاً قافله كیدركن برینك آیاق قابنك طاسمه‌سی ویاصیرمی قوپار ایسه همان او طوروب تعمیر ایله قافله‌یی تعقیب ایتدیكی كبی بعضاً یكیدن برجفت آیاق قابی یاپمق اوزره كریده قالدیغی وصكردن یتیشوب قافله‌یه قاتلدیغی اولور . عربان اكثریتله ، باخصوص یاغمور وچامورده یالین آیاق یوررلر.

...

ساعت بش بچقده اویله طعامی ایچون یاریم ساعت توقف ایدیله‌رك صكره‌ یوله دوام اولندی . ساعت طقوزده خریطه‌ده كوستریلن وادی الفارغدن بالمرور الوقادیه قویوسنی صولمزده براقه‌رق غروب شمس ایله برابر قیرك اورته‌سنده قوندق .

قوناق محللرنده قافله‌مزه توقف اشارتی ویرر ویرمز همان دوه‌لر چوكدیریلوب عسكر دوه‌جی ، هركس برایشله مشغول اولور . صالح وسعید چاوشلرله مصطفی اونباشی . چادرلرمزی قورمقله اوغراشیرلر ایكن سلیمان اونباشی روزكارك جریانه كوره مطبخمزك یرینی انتخاب وذخیره صندقلرینی هوانك اسدیكی جهته بیغه‌رق اونلری سپر اتخاذ ایدر ، یمكمزی پیشرمكه باشلار. نعلبند حسین اونباشی حیوانلری كزدیروب تریلرینی قوروتمق، قازیقلرینی چاقوب باغلامق، صولرینی یملرینی ویرمك ایله مشغول اولور . او برطرفده دوه‌جیلر دنكلری ایندیروب چادرمك اطرافنه صره‌سیله دیزدكدن صكره كیمی دوه‌لریله ، كیمی مطبخ وطعاملریله اشتغال ایدرلر. بن ایسه بتون بوحركات وعملیات آره‌سنده طولاشوب هرشیئی یرلی یرینه قویدردقدن صكره چادرمك قاپیسنه یول اسكمله‌می قورار ؛ طبیعتك لطافتنی تماشایه قویولور ؛ كوندوزك حرارتندن ، یورغونلغندن وجودمده حس ایتدیكم رخاوت مزعجه‌نك یاواش یاواش اندفاعنی طویارم . قوناغمزك اوچ مختلف نقطه‌سنده یردن آتشلرك یانمسی ، بدویلرك كندیلرینه مخصوص واكثریا مؤثر ولطیف ترنمات غریبانه‌سی ، بیابانی قیر اوتلرینك

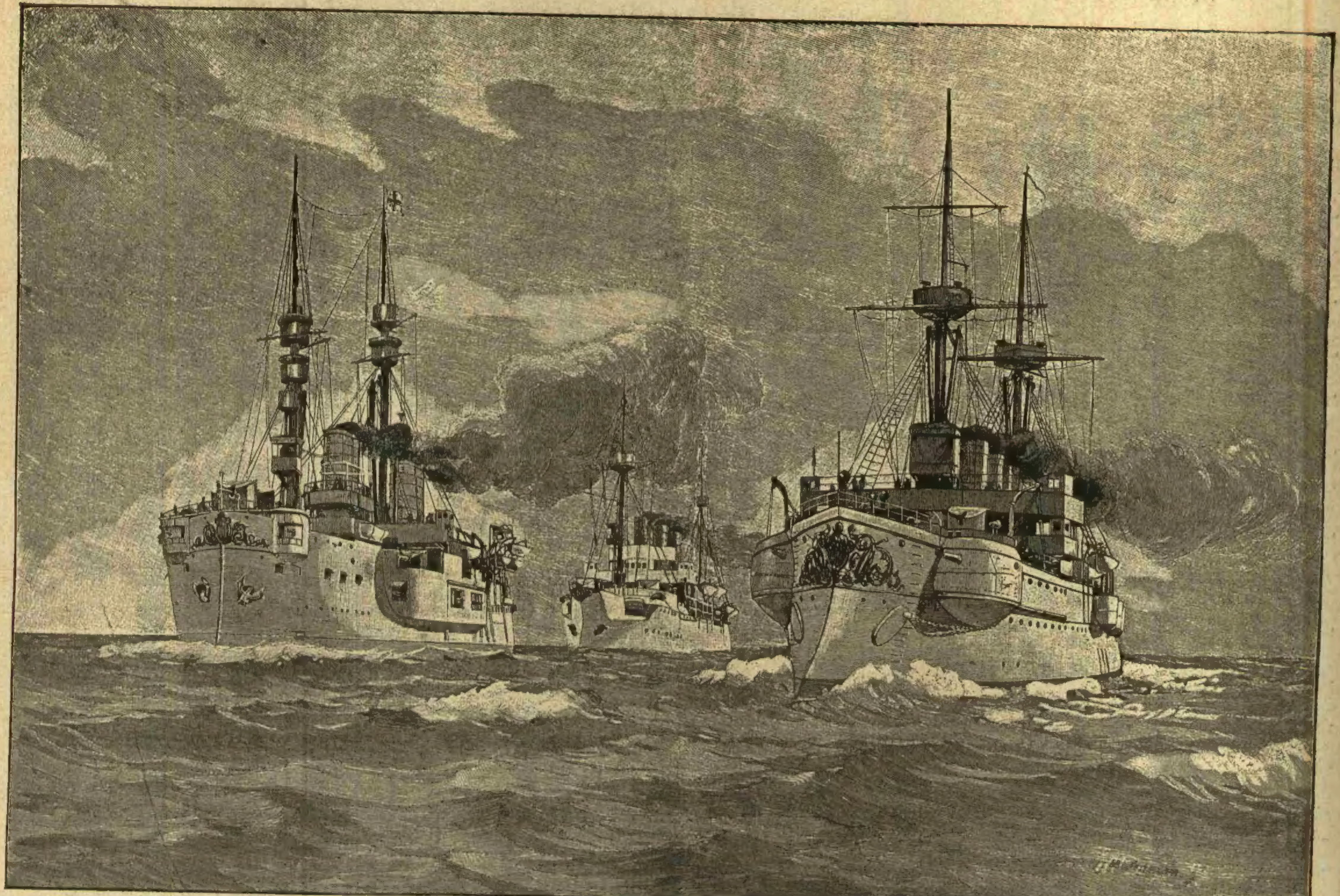

آغوستا ویقتوریا قروازوری — جفیون قروازوری — دوچلاند زره‌لیسی

(پرنس هانرینك قوماندا‌سی آلتنده اقصای شرقه متوجهاً عزیمت ایدوب بوكره سویشدن مرور ایدن المان دونناسی)

طراوت بخشا رایحه‌سی ، هله ماهتابك آنجق چول كیجه‌لرنده كورولن اوبی پایانی لمعانی ایچنده انسان برساعت اولكی صیجاغی، راحتسزلكی، صیقنتیسی — صانكه هیچ واقع اولمامش كبی — اونوته‌رق برتازه حیات آزاده ایله تنفسه باشلار .

بربچق ، ایكی ساعت استراحت ایتدكدن صكره اوزمانه قدر حاضرلانمش اولان یمكمی كمال اشتها ایله ییوب یولداشلرمك چادرینه كیدر ، برآز اونلرك چای صحبتلرنده بولنوردم . بوحوالینك كرك ساحل وكرك صحرا اهالیسی على العموم چای تریاكیسیدرلر . هانكی موسمده اولورسه اولسون بهمه حال كونده ایكی اوچ دفعه چای ایچدكلری كبی اثنای سفرده‌ده چایلرندن واز كچه‌مزلر . ازجمله رفقای سیاحتم، قافله قونار قونماز ، خدمتجی وكوله‌لری یمكلرینی حاضرلانجه‌یه قدر چادرلرینه چكیله‌رك یورغونلقلرینی چای ایله آلیرلر . ایچدكلری سیاه ویشیل سیلدیكمز چایلردن ایسه‌ده صورت استحضاری بزمكی كبی دكلدر. بركره غایت قویو وآجیدر : بزم یالكز بر قهوه قاشیغی چای قویدیغمز صوده اونلر بونك اون ، اون بش مثلی قایناتیرلر ؛ مطبوخك آجیلیغنی كیدرمك ایچونده بالطبع اونسبتده شكر قاتمغه مجبور اولورلركه بوصورتله استحضار اولنان برچای بزم ایچه‌مز قابل دكلدر. چای صحبتلرنده بولندیغم زمان اكرام ایدیلن چایدن برپارمق قدرینی بربیوك بارداغه قویدیروب اوزرینه قاینار صو طولدیره‌رق بزم نوش ایتمك معتادمز اولان چایك قوامنه كتیرمدكجه ایچه‌مزدم .

قافله قوندقدن ایكی اوچ ساعت صكره تكمیل سسلر ، كورولتیلر بر سكون وسكوت میتانه‌یه منقلب اولور ، نوتجیدن بشقه هركس درین وطاتلی براویقوده بولنوردی ...

جمعه ایرتسی ، ۷ تشرین اول — حاضرلق اشارتی ویرلدیكی زمان كیجه ساعت یدی بچق ایدی . ساعت سكز بچقده رهبر قافله النده بر فنارله اوكمزه دوشدی . بوفنار قرانلقده صاغه ، صوله دیه باغرمق كلفتنی بر طرف ایتمك ایچوندی . كوندزین التیده رسم قویولرینه واصل اولدق . قویونك یاننده بولنان بیابانی خرما اغاجلری اوزاقدن كورونور كورونمز بونلره طوغری آتی سوره‌رك برینك كولكه‌سنه صیغندم . بوكون درجهٔ حرارت پك زیاده دكل ایدیسه‌ده روزكار جنوب طرفندن اسمكده اولدیغی ، موقع ایسه غایت یمو شاق قوملو واینشلی یوقوشلو بولندیغی ایچون زیاده سیله صیقنتی چكدك . الك فناسی قویونك صویی طوزلو ومسهل ویالكز دوه‌لرله برراده‌یه قدرده بدویلرجه شرب واستعماله قابل ایدی . بناءً علیه حرارتمزی تا آلتی كون اول طیلموندن طولدیروب بر مقداری حالا محفوظ اولان صوایله تسكین ایتمكه مجبور اولدق . اومبارك طلوملرك مسامانی طیقامق ایچون یوله چیقمه‌دن اول ایچلرینه طلا ایتدیكمز زیتون یاغی طورتیسی دوه‌لرك

حركتندن متحصل صالتی وحرارت شمسك تأثیری ایله حل اوله اوله صوبی اویله بر حاله كتیرمشدی كه تعریف ایده‌مم . شو قدر دیرم كه شهرلرده بو صویی كندیمز ایچمك دكل حیوانلرمزه بیله ایچیرمیه جكمز كبی اونكله بولاشیق بیقامغه‌ده تنزل ایتمیز . درسعادتدن مفارقتم — بیان ایدلدیكی اوزره — عجالةً وقوعه كلدیكی ایچون قاثوچوقدن بر ایمه‌سوزكچ تدارك ایتمكه وقت بوله‌مامشدم. آرتق چار وناچار كوزلرمی قپایه‌رق بو صویی ایچیوردم .

— مابعدی وار —

یاوران حضرت شهریاریدن

پیاده میرالایی

صادق المؤید

رسملرمز

صادق المؤید بك

افریقا صحرای كبیرنده كائن « كفره » واحه‌سنه اجرای سیاحت ایله اورالرده ایلك دفعه اوله‌رق رایت ظفر آیت عثمانی‌یی موجه‌ریز مهابت ایتمكه موفق اولان صادق المؤید بك افندی مكتب حربیهٔ شاهانه‌نك یتشدیردیكی ضابطان كرامدندر . كندیلری عن اصل شاملی وشامك معتبر بر عائله‌سنه منسوبدر . واقعا عظم زاده عائله‌سی شام شریفده دائما مظهر رعایت واعتبار اوله كلمش و صادق المؤید بك افندی كبی مستعد ومقتدر بر ضابط یتشدیرمش اولمسندن طولانی‌ده جداً بیوك بر حق افتخار قزانمشدر . صادق المؤید بك شام شریفده عسكری رشدیه واعدادیه‌لرنده اكمال تحصیل ایده‌رك یكرمی سنه اول مكتب حربیهٔ شاهانه‌یه نقل ایدوب اورادن ضابطلكله نشأت ایلمش وبالاخره یاوران حضرت شهریار اعظمی سلك جلیلنه قبول وادخالیله قدرلر اعلا بیورلمشدر .

صادق المؤید بك مكتبدن نشأت ایلدكدن صوكره زمانی دائما تحصیل علوم وفنونه حصر ایده‌رك توسیع معلومات و وقوفدن خالی قالمامشلر ومكتسبات علمیه‌لرینی مطبوعات صحیفه‌لرنده نشره دخی باشلامشلر، بناءً علیه سیف ایله قلمی یداقتدارلرنده جمع ایتمشلردر. ذاتاً ثروت فنونمزك شمدی نشرینه توسط ایله جداً مفتخر بولندیغی سیاحتنامه صادق المؤید بك افندینك اقتدار عسكری وقلمیلرینه بر كوزل برهاندر : صادق بك عسكرجه ایفای وظیفه ایتمش ، سیاحت ایلمش ، صوكره‌ده محررجه سیاحتنامه‌سنی وجوده كتیرمشدر . افریقا صحرای كبیرنده انواع مشاق ومزاحم ومشكلاته تحمل ایده‌رك طولاشمق ، سیاحتی نتیجهٔ مطلوبه‌یه ایصال ایتمك نصل بر بیوك موفقیت عسكریه ایسه مشاهدات واقعه‌یی مكمل بر سیاحتنامه حالنده پیشگاه ارباب مطالعه‌یه وضع ایتمك‌ده اویله بر موفقیت تحریریه‌در . بناءً علیه اقتدار عسكری وقلمیلریله بحق مدار افتخارمز بولنان صادق المؤید بك افندینك بونسخه‌مزه برقطعه تصویرلرینی درج ایتمكله كسب مفخرت ایدر وتام یكرمی سنه‌لك ارقداشمزه غزته‌مزه كوستردیكی توجه ومحبتدن دولایی علناً بیان تشكرات ایدرز .

ضیا بك افندی

بودفعه مرسین سنجاغی متصرفلغنه تعیین بیوریلان ضیا بك افندی مكتب ملكیهٔ شاهانه‌نك یتشدیردیكی متحیزان مأمورین ملكیه‌دندر . كندیلری ۱۳۰۰ سنه‌سنده مكتبدن شهادتنامه اخذ ایده‌رك برچوق مهم قضالر قائمقاملغنده بولنمشلر واك صوك مأمور اولدقلری اسكندرون قائمقاملغندن ایكی سنه اقدم ترفیعاً حكاری سنجاغی متصرفلغنه تعیین بیورلمشلر ایدی . ایشته بودفعه مرسین متصرفلغه حكاریدن تحویل ایتمشلردر . ضیا بك افندینك تصویر عالیلریله غزته‌مزی تزیین ایدركن بزم‌ده او مكتب عالیدن حصه چین فیوضات اولمش بولندیغمزی دوشونه‌رك افتخار ایتمكدن كندیمزی آله‌مدق .

احمد احسان

خالد ضیا

حیات و مصر صحبتی

— « مانی رساله » ك انتشاری مناسبتیله —

مكتبك صوك صنفه كچمشدم؛ رمضان ایچون ویریلان اذندن بالاستفاده بر هفته بروسه‌ده قالدقدن صوكره عودت ایتدم . اوكونك اقشامی دیوان یولنده رفیقلرمدن بریله كزییوركن ، دیاا محررینه راست كلدم . هنوز كندیسیله عقد معارفه ایتمش اولمدیغمدن بكا طوغروكلوب « بو كیجه خالد ضیا بك بورایه كله‌جك ، سزی كورمك ایستیور، كلیرمیسكز؟ » دیدیكی زمان حیرتلر ایچنده قالدم . خالدضیا .. واقعا خالدضیانك رمضاندن اول ازمیردن ارتق بسبتون استانبوله نقل اقامت ایتدیكنی، حتی برارقداشمك كوپریده‌كی بحریه كتبخانه‌سنده كندیسنه راستكلوب تتردمكدن، هیجاندن قونوشمغه مقتدر اوله‌مدیغنی بیلیوردم . بزم ایچون خالد ضیانك اوزمان نه اولدیغنی حقیله حس ایده‌مدیكز اوزواللی چوق محجوب چوجوغه حق ویرردیكز . بز برقاج ارقداش ایدككه « نمیده » نك ، « اولونك دفتری » نك مجلوبی اولمشدق . بن ادبیاتمزك شدتله میل ایتدیكم حكایه قسمنی بك عقیم كوروركن بر كون او حكایه‌لری اوقویجه فرانسه عصر حاضر حكایه نویسانندن برقاچنه مجبور میلان قالمش افكارم « نمیده » مؤلفنه بر حصهٔ شكرانله تمایل ایتدی .

خالد ضیا الكاول « بر مخطره‌نك صوك یاپراقلری » نامنده‌كی اثری ایله نظر دقتمزی جلب ایتمشدی . بواثرده اوزمانه قدر كورلمین ، حس ایدلمین بر نفحهٔ بیان ایله برملالینك احوال روحیه‌سی تشریح ایدیلیوردی . ادبیاتی تعقیب دعواسنی بسلیوب‌ده بواثری اوقومق ، وبونك نصل برخطوهٔ تكمل اولدیغنی حس ایتمه‌مك ممكن دكلدر . صوكره ینه كوچوك بر حكایه : « بر ازدواجك تاریخ معاشقه‌سی » . نه‌قدر نازك برطرز تحكیه ، نه‌شوخ برادای بیان ؛ لكن خالد ضیا بكه بابیلیوردق ! آره‌دن بر

قاچ سنه كچدی ، بو زمان ظرفنده ممكن اولدیغی قدر معلومات پیدا ایتمشدم ؛ طانیدیغم بری واردی كه ازمیرده بولنمشدی ، بر صنف آرقداشم واردی كه اوندن درس آلمشدی ؛ دائما بونلری تعجیز ایده‌رك معلومات آلیردم . اوكره‌نمشدم كه خالد ضیا هنوز پك كنج ، عصبی ، خیرچین بر خواجه‌در. اواثناده « نمیده » انتشار ایتدی. ارتق بوبزم ایچون یكی بر فجرك ایلك نشوهٔ انفلاقی اولدی . او زمان مكتبك بشنجی صنفنده ایدك .

صوكره‌دن اكلاشلدی كه محررك بوكتاب صورتنده انتشار ایدن حكایه‌سندن باشقه خدمتك تفرقه‌سنده نشر ایدلمك اوزره اوچ بویوك ، درت قدرده كوچوك حكایه‌سی وارمش ؛ حتی « نمیده » ده « سفیله » اسمنده‌كی ایلك حكایه‌سنی تعقیباً ینه خدمت غزته‌سنده درت بش سنه اول تفرقه ایدلمش . همان غزته‌نك بو نسخه‌لرینی دردست ایتدك وصره‌سیله « اولونك دفترینی »، «هیهات»ی ، « بومیدی » نی ، « فردی وشركاسی » نی اوقودق. بونلری اوقودیغمز زمان فكرمزده خالد ضیایه اویله بر مجلوبیت حاصل اولدی كه دها زیاده‌سنی نفسمده تخطر ایتمیورم . بو مجلوبیت یاواش یاواش بر درجه‌یه كلدی كه حسیاتمزی اوكا یازمق مقاومتی غیر قابل بر احتیاج اولدی ، ویازدق .

بركیجه اوندن .. اوت ، بالذات خالد ضیادن بر جواب آلدیغم زمان اویله بر حاله كلدم كه مكتوبی بر قاچ دفعه اوقومقله برابر برمعنا چیقاره‌مادم . اوندن صوكره بر مكاتبه باشلادی ، فقط اوقدر قیصه كه مكاتبه دینیله‌مز ؛ اوچ مكتوب بن كوندردم ، ایكی مكتوبله بر قارت وزیت اوندن كلدی . المده او زمان استانبولك یكی ورسملی بر رساله‌سنه ویریلوب قبول ایتدیریله‌مه‌مش بركوچوك حكایه‌م واردی ، « دوشمش » اسمنده بر یأس عاشقانه حكایه‌سی . سویلمكه لزوم یوق كه همان بوندن استاده بحث ایتدم ، كورمك ایسته‌دی .

بن ده بر كون كوندردم. صوكره آره‌دن اوقدر وقت كچدی كه آرتق مأیوس اوله‌رق اونوتدم بیله. قیشك یاغمورلو كونلرندن بركون اولجه ایصمارلادیغم بعض كتابلری صورمق ایچون اماتجی‌یی كوردیكم زمان الله طوتشدردیغی پاكتدن اولا برشی آكلایه‌مدم ؛ بر مدت بونك نه اوله‌جغنده تردد ایتدم ، كتابلرك هنوز كلمدیكنی سویلیه‌رك عجبا اماتجی بر لطیفه‌می یاپیوردی ؟ ترددله پاكتی آچدم . برقاچ غزته ، خدمت غزته‌سی ، و آره‌لرنده بر قارت وزیت ... بونده حكایه‌مك ایشته تفرقه ایدلدیكی ، بونك شویله اولدیغی بویله اولدیغی یازیلیوردی .

هیچ بر محرر ایلك اثرینك طبعنده بنم قدر مست ومحظوظ اولمامشدر . لكن بو تشویقلر ، بوتلطیفلر، طوغرودن طوغرویه خالد ضیانك قلمندن كان بو فوق المأمول تبریكلر ... بونلر بنم ایچون نه‌ایدی بیلیر میسكز ؟

***

ایشته شهزاده باشنه چاغیرلدیغم زمان خالد ضیا بكله مناسبتمز بودرجه‌لرده ایدی . شمدی اونی ، « نمیده » نك مؤلفنی كورمك بنده اویله بر تجسس مریضانه تولید ایتمشدی كه یمك یه‌مدم ، همان چیقدم . وزنه‌جیلره كلدیكم زمان یالكز دیانا محررینه تصادف ایتمك ایچون برچوق ساعت طولاشمق لازم كلدی . اوراده بریره اوطوردق ؛ ادبیاتدن، بزده حكایه‌دن بحث ایدیوردق ؛ بردنبره آرقداشم قالقه‌رق « ایشته خالد ضیا » دیدی .

او زمان اوزون البسه‌سنك ایچنده نارین وجودی فرق ایدیلان ملایم خطوه‌لی بر متبسم كنجك النی اوزاندیغنی كوردم ؛ طبیعی بنی طانیمادی ، فقط اسمم سویلندیكی زمان طانیشامه‌دن اعتراف ایدلمش سرائر روحك ویره‌جكی آنی بر محرمیتله ، بردن صوك درجه‌یه كلن بر صمیمیتله الآن اهتزازینی حس ایتدیكم صداسنی التفاتلرینه حصر ایتدی .

قرائتخانه‌یه كیتمك ایسته‌دك ؛ اوراده موسیقی مراقلیلرینی شبهه یوق كه راحتسز ایتمشزدر . نهایت آریایركن بوكیجه ایسته‌دیكمز كبی كوروشه‌مدیكمزی ، كندیسنك زیارتنه كیدرسه‌م ممنون اوله‌جغنی سویله‌دی.

وكیتدم ؛ بش سنه‌در، كریده ودكزده كچیردیكم برچوق سنه مستثنا طوتولورسه تام بش سنه‌در هیچ برآی بیلمیورم كه هیچ اولمازسه ایكی دفعه خالد ضیایی كورمكدن خالی قالمش اوله‌یم . آره‌مزده بر وداد ، صمیمی ، قوی ، دنیاده دها زیاده‌سی تصور ایدیله‌میه‌جك قدر صمیمی وقوی بر وداد ادبی وقلبی باشلامشدی .

خالد ضیا بكده بولدیغم شیلر ایلك مجلوبیت تلمیذانه‌می كوندن كونه دها قوتلی اساسلر ایله تقویه ایدییوردی . قارئلرینك كوردكلری مزیادن باشقه « مائی وسیاه » مؤلفنده فرانسز ادبیاتنه — بزده بر مثالی دها بولمق محال — بر وقوف ، بروقوف محیط واردر . بوندن باشقه بر قاچ غرب لساننه ، فرانسزجه‌سیله فرقی بر لسان مادرزاد طلاقتنك یانندده براز ترددله سویلنمكدن عبارت ، بر وقوف كورولور . ادبیاتده‌كی تتبعاتی اوقدر مؤسسدركه آنجق منتظم بر درس تعقیب ایتمكله حاصل اوله‌بیلیر ...

***

خالد ضیا استانبولده دوغدیغی حالده اون یاشنه كیرمه‌دن عائله‌سیله ازمیره كیدر . استانبولده طاش مكتبده ، فاتح رشدیه‌سنده اوقومقدن عبارت بر تحصیل ابتدائی كورمشده‌ده تیاترویه دوام چوجوغك مائل انكشاف اولان ذكاسنه بیوك برقابلیت نمو بخش ایتمشدی : بوتیاترو مراقی خالد ضیا بكده ذوق مطالعه‌یی تولید ایدن سوائقك برنجیلرندندر .

ازمیره كیدنجه بویوك پدرینك فوق الحد حمایت ومحبتنه مظهر اولور . بو منورالفكر آدمه اوپارلاق كوچوك كوزلر ، او ناصیهٔ فطانت استقبالدن خبرمی ویرمشدی؟ بویوك پدری كیجه ساعتلرینی اشغال ایچون ،

حاضر قرائتەدە آلیشیر بهانەسیلە کوچك مکتبلی یه اوزمانلر چوق مرغوب ومنتشر اولان بعض اثرلری اوقوتوردی . کیجەلری بو مجلس قرائتـە بعض معتبراندە کلەرك سامان موصلی یی ، حسن ملاحك وقایعنی دیکلرلردی . بونلرك آرەسندە چوجوغك آرە صرە اوقویەمدیغی لغتلری کوروب تصحیح ایدنلر کونك برندە نشر ایدەجکی حکایەسیلە اونك ادبیاتمزدە بر موقع مهم استحصال ایدەجکنی عجبا وهم ایتمشـ ایدیلر ؟

بوقرائتلر اثناسندە خالد ضیا بکك تحصیل وتربیەیی دوشونیلەرك بو بویوك بویوك بابا چوجوغی کوستاو دوژابا اسمندە مشهور بردعوی وکیلنك همتنە ترك ایدر . آز زمان صوکرە چوجوق بر کیجە بویوك باباسنك حضورندە پونسون دوترایدن ترجمە ایتدیکی بررومانی اوقویجە فوق العادە لایق تلطیف کورولەرك مەکیتاریست مکتبنە ویریلیر . اورادە پیەروازەل ورایمون‌برە نامندە ایکیسیدە حقیقةً بدایع شناس ایکی لسان وادبیات معلمنە راست کلیر . بونلرك نظر تعلیمی آلتندە قلاسیقلرە باشلار . امینم‌کە بزدە هیچ کیمسە قلاسیقلری خالد ضیا کبی اوقومامشدر ؛ « هر صحیفەیی آیری آیری تحلیل ایدەرك اوقودق ، قاریش‌قاریش بیلیرم » دیبوردی . خالد ضیا بومکتبك ادبیات صنفندە برنجی چیقمش ، فقط بعض موانع مؤسفە فلسفە صنفلرینی تعقیبنە مساعدە ایتمەمشدر . او زمان ارتق قلاسیکلردن بیقمش بولنور ؛ اون طقوزنجی عصر آثارینە دالار : هوغولر ، موسەلر ، لامارتینلر صرەسیلە اوقونور ؛ بالزاقی فلوبەر تعقیب ایدر . کندی نقل ایدییورکە برکون پدرینك مغازەسندە الدە مادام بوواری‌یی کورن بر آلمان شاشیرەرق « بویاشـدە بر ترکك الندە فلوبەری کورمك ! » دیمشدر . آلتی سنە اول بك اوغلندە بر کتابجینك بکا دومانك اکنجەلی اثرلرندن برینی ویرمك ایسترکن آرادیغم کتابك مادام بوواری اولدیغنی سویلدیکم زمان آغزینی برقاریش آچەرق :

بوکرە مظهر تلطیف عالی اولان سیسام بکی
[عطوفتلو استفاناکی موسوروس بك افندی]
[حضرتلری]
S. E. Stéfanaki Mosurus, Bey, le Bey de Samos.

« لکن افندم ، سز اونی اوقویەمازسکز ! » دیدیکنی دائما خاطرلارم .

•••

خالد ضیا « نمیدە » یی یازدیغی زمان اون طقوز یاشندە ایدی ، شمدی اون بر اون ایکی سنە اولیور ؛ کندیسنك بویلە حقیقةً نفیس ولطیف براثری او سندە یازمسی بو کون قدرت ادبیەسنە قارشی حس ایتدیکمز حیرتی تأویل ایچون کافیدر . اوندن صوکرە دیکر اثرلر توالی ایدرکە بونلرك آرەسندە « منثور شعرلر » ، « مزاردن سسلر » هرنە قدر تکمیل طبع ایدیلەمەمشسەدە ینە مؤلفنك شاعریت نزیهەسنی اظهار واثبات ایدر . فقط استانبولە کلدیکندنبری کچن بش سنە ایچندە یازدیغی اثرلر اوقدر آزکە کندیسنی عطالتلە اتهامە انسانك دعوای استحقاق ایدەجکی کلیور : اولا ثروت فنوندە « جانبازقیز » دیە کوچوك برحکایەسی نشر ایدلدی . صوکرە « مکافات » ، « حلقە » ، « لکە » کبی ثروت‌فنون ومکتب صحیفەلرندە برقاچ حکایەجکی دها کورلدی . الك صوکرە ینە ثروت فنون « مائی وسیاه » ی درج ایتمکە باشلادی . او زمانە قدر خالد ضیانك اثرلرینی اوقومیوب یالکز اسمنی

ایشیدنلر حقندەکی سوزلری اسرافلە اتهام ایدییورلردی ؛ فقط کچن سنە اقدام صحیفەلرندە توالی ایدن اونفیس ، شوخ ، مکمل اثرلر اقتداری حسودلردن باشقە هرکسە تصدیق ایتدیردی : « مائی وسیاه » ە کلنجە بوکون عموماً مسلمدرکە هنوز بویلە براثردن ادبیاتمز محروم ایدی ...

•••

بورادە « مائی وسیاه » حقندە تدقیقاتدە بولنەجق دکلم ؛ بو اثرك تاریخچۀ تألیفنی یازمق ایستەیورم : درت بچق سنە اولیور ، خالد ضیا بك بکا « زوجە » نامیلە یازمق ایستەدیکی بر بویوك حکایەنك اساسنی نقل ایتمشدی . صوکرە برکون باشقە بر رومان حاضرلادیغنی خبر ویرەرك یالکز نتیجەسندە تردد ایتدیکنی سویلدی و « ما... »

فقط باشقە بر نتیجە ایلە ، حکایە ایتدی . بوندە اقبال شمدیکی کبی تأهل ایتمیەجکدی ، غالبا لامعەدە یوقدی . یالکز برعشق ، دها اثیری ، دها حکایەآمیز برعشق احمدجمیلك حیاتنی سوسلیەجکدی . « اثر » مسئلەسی عینی شمدیکی کبی اولوب یالکز حسین نظمی اقبال ایلە مربوط اولەجقدی . اثر دە حسین نظمینك کوشکندە اوقونمیوب سرکەجیدە بر بیرەخانەدە اوقونەجقدی . خالد ضیا او وقت استانبول حیاتنی لازمی کبی بیلمدیکنی بو فکریلە کوستریبوردی . کندیسنی ایلك کوردیکم کیجە بزدە برمطبوعات حیاتی یازمق ذوقندن بحث ایدییوردی : یازەجغی مطبعە ارکاننی ، ازمیرە مخصوص برتصورلە ، سرکەجی بیرەخانەلری مداومی فرض ایتمش ـ ایدی . صوکرە اوکرەندی ، کوردیکە حقیقت دها الیم ، دها حقیقتدر .

[غریب ولطیف بر تصادف اولەرق « مائی وسیاه » احمد جمیلك یکیلك افکار وآمالیلە چیقدیغی زمان ادبیاتمزکدە بردور ترقیدە بولنەجغنی اوچ سنە اولدن کیم کشف ایدەبیلیردی ؟ حقیقةً مائی وسیاه شو مطابقتی ایلە ۱۳۱۲ ترقیات ادبیەسنك بر تاریخی حکایەسی اولەجقدر .]

احمد جمیل اثرینی اوقویوب مست سرور

اوه دوندیکی زمان همشیرەسنك حسین نظمی طرفندن اغفال وترك ایدلمش اولدیغنی کورەجك ، نتیجە ایسە بو ضربە ایلە حاضرلانوب صوکرە اکمال ایدیلەجکدی .

خالد ضیا اثرینك ایلك بابنی برکیجە رمضاندە اوندە اوقومشدی . هیچ اونوتمم ، بوبابدە برکنج واردیکە احمد جمیلك نطقی اوزرینە اغزینی اوپمك ایستەیوردی ؛ بن « نتەکیم شمدیدە بز ایستەیورز . » دیمشدم . « مائی وسیاه » بو شکلە صوکرەدن کیردی ؛ بوسفر برانشتە خیاتی ، برهمشیرە فلاکتی ، برعشقك یأس وفتوری تعاقب ایدییور ... احمد جمیلی ازمك ایچون اویلە فلاکتلرکە یالکز بری کفایت ایدردی .

خالد ضیانك اشتهار ادبیسنی تأیید ایدن « مائی وسیاه » در . مع هذا بو رومان کندیسنە بر چوق المر ویردی ؛ بر کون شکایت ایدییوردیکە : « هر یازدیغم برسقوط اولیور دیە قورقیورم » . تأمین ایتدمکە : دها بر چوق سنەلر « مائی وسیاه » کبی بر رومان یازمق هیچ کیمسەیە میسر اولمیەجقدر . بونکلە حساسیت شاعرانەسنی تطمین ایتمش اولدمی ؟...

دیکر حکایەلرینە کلنجە خالد ضیا بونلری پك سهولتلە میدانە کتیرر . برکون برکاغدە برچوق اسملر یازمش ، هانکیسندن ایسترسە همان برحکایە چیقارەبیلەجکنی سویلیوردی . بونکلە برابر کچندە یازدیغی « پنجرەمك حکایەسی » اسمندەکی حکایەجك ایچون اوقدر کوچلك چکمش کە چوقدنبری یازی یازمدیغنە ندامت ایدییوردی . اوح ، معزز حکایەجك ، صعوبت تحریرلە ، بو قربان عطالت استادی اونقیصەدن قورتارمش اولسە ینە نە کوزل اثرلر اوقوردق !

[برلوحە : قار التندە]

•••

دینیلەبیلیرکە خالد ضیا اثرلرندەکی اینجە ، نازك خیاللری ، لطیف تشبیهلری ، استعارەلری یازار کن بهمه حال پارماقلرینك آرەسندە بولندیردیغی سیغارەنك دومانلرندن استعانە ایدییور . کاغد قلملە برابر کبریت ، سیغارە حاضرلانیر ؛ یازیدن اول یازیخانە طوپلانیر ؛ اطرافدە لزومسز ، فضلە هیچ برشی براقلماز ؛ قوللقلر چیقار ؛ صوکرە اوسحار پارمقلر غایت غریب بر صورتدە طوتدیغی دمیر قلمك دوز ، فنا مقطعلی اوجیلە یازمغە باشلار : ایشتە قاعدەیە مطابق یازی درسی آلـامەنك محذوری . مع هذا نصل براعجازدرکە بوفناطوتیلان قلمدن بوکوزل سوزلری چیقاریبور ؟..

خالدضیا اثرینی بعضاً ضبطنەقادراولەمدیغی برممنونیت صنعتپرورانە ایلە اوقور ؛ بعضاً دە عدم موفقیت اضطرابنك ویردیکی مرارتلە کندیسی اوقومغە ، حتی دیکلەمکە تحمل ایدەمیوب سزە کندیکزە اوقوتیر . بوشبهە ایتدیکی اثرلراك فنالریمیدر ؟ بن دیرم کە غالبا کوزل اثرلر بکنیلە بکنیلە میدانە کتیریلنلر دکلدر . وسوکیلی استادك قلبندە بوشبهەلرك بویلەجە پایدار قالمسنی اولی کورورم .

بونجیب وعلوی قلبدە پایدار قالەجق حسلرك الك مهمی ایسە بررقابتدر ، دهشتلی بررقابت : بهین ایلە موسیقینك رقابتی ... بهین ، پریٔ موسیقی‌یە کرچکدن اش ایدیلەجك شایان پرستش برنور پارۀ خلقتدر ؛ مع هذا بوکوچوك پری وقتنك بر چوق قسمنی موسیقی‌یە حصر ایتمکدن پدرینی منع ایدەـ میور . بوشوخ ولطیف موجودك اورقابتدن متأثر اولدیغنی ظن ایدرمیسکز ؟ کوچوك سیاه کوزلرندە ، مینی مینی دوداقلرندە کولن تبسمدە اویلە برصفوت علویە وارکە بویلە حسلرە مدت حیاتندە تنزل ایتمیەجکنی اعلان ایدییور ... بوصفوت وعلویتیلە بر کون بو بهین اسم لطیفنی بر اثرك ، مثلا برمجموعۀ اشعارك بالاسندە کورەجکمی‌یز عجبا ؟...

محمد رؤف

ترامواىده كيدركن

— حسين سعاد بكه —

اوت ، بر ترامواى حكايه‌سى : حكايهٔ مؤبده . ذاتاً حياتده بر ترامواى عربه‌سى دكلمى ؟ برخط آهنين اوزرنده لاغر وناتوان باركيرلرله سوروكلندكجه صارصيلان ، خراب وملوث ، كونشلرله قاورولمش ، ياغمورلرله چورومش ؛ كيرن چيقان ، آرنان اكسيلان يولجيلريى — جاملريى تيتره‌يه‌رك ، تكرلكلرى غجرداياه‌رق — اشاغيدن يوقارى‌يه ، يوقاريدن اشاغى‌يه طاشيان محمول وبيتاب بر ترامواى عربه‌سى...

تفلسف كافى . برازده شعر ، برازده اوخندهٔ سماوى‌كه شعاع بالندن جركاب حياته زرين قطره‌لر . ملون لمعه‌لر دوكولور . بو كون ، شوكانون اول ابتداسنك صباح مستثناى صافنده‌ده ، بر دست بياض جوهرين كونشى برخندهٔ شعر آويخته شكلنده تا اوزاقلردن ، شيشلينك بوانجلاى فوق المعتاد نشوديه متحيرانه كوزلرينى آچان پنجره‌لرينه ، مديد ياغمورلر آلتنده چوروين خالى عرصه‌لرك مرده اوتلرينه ، انسانلره رغماً سوقاقلرى طولديران چامورلرينه كوستريوردى . شرقك انجلاى تابدار وصفا بخشنه قارشو ، غربده ، فرى كوى صيرتنك آرقه‌سنده بلوطلر ممتد ييغينلرله بر فراش سياه عدم شكلنده ، بوقيصه قيش كوننك عمر مختصرينه بر خوابكاه مظلم حاضرلامغه تهالك كوستريورلردى .

بو كونشك آلتنده يورومك ايسته‌دم ، ايايكاره قدر نفوذ نوشين حرارتى حس ايديان بوكونشله قارشومه چيقه‌جق ترامواىه بينمك اوزره شيشلى‌يه طوغرى آهسته آهسته يورويوردم ، يورويه‌جكدم ؛ بويله ، يمين‌ويسارمه مشمس برشرق براق وشفاف ايله سياه بلوطلرينك شواهق هول‌انكيزيله ترفع ايدن غربى آله‌رق — كويا برالمده پارلاق بر كونش ، برالمده بركومه سياه‌بلوط — بوشيشلى جاده‌سنى الى‌الابد اوزانه‌رق برسيران شاعرانه ايله كيدوب طوره‌جقدم ؛ فقط : شراق !... برقامچى ضربه‌سى :

— بوقدر شعرده كافى !

ديدى ؛ ترامواى عربه‌سى ، فرسوده وچركاب آلود ، بطى وغم آكين ، برحقيقت حيات شكلنده اوكمدن كچيوردى .

كندى كنديمه :

— اوت ، حقيقت حيات ، شيمدى ايش !..

ديدم ؛ اوپارلاق كونشله اوسياه بلوط كومه‌سنى قارشو قارشويه يالكز براقه‌رق عربه‌يه آتلادم .

— ايشته ! ديورودم ، حقيقت كوشه‌ده غزته‌سنك صول صحيفه‌سنده بورسه‌نك فيئات جدولنى آراشديران شوسيه يوارلق شابقه‌لى ، — شبهه‌سز مؤسسات ماليه‌دن برينه منسوب برسمسار — هاوانا سيغاره‌لى آدمك كوزلكلرى آلتنده دزيان ارقامده‌در . شيمدى حقايق حيات هپ بررر بوعربه‌يى طولديره‌جقلر ، بواون ايكى اسكمله‌نك هربرينه برحقيقتك جسم كرانى چوكه‌جك . ايشته برطارغين چهره ، صباحين لاستيقلرينك چامورلرى سيلنمه‌مش اولديغى ايچون اودن مطمئن برغوغاايله چيقمش ، حياتده افنديلرك چامورلى لاستيقلرينى دوشون خدمتجيلره تصادف ايتمك حكمت مشكله‌سنى دوشونمكله مشغول . ياقلكز ، تراشيده قرمزى چهره‌سنك افراط كؤل ايله قنمرلنمش طبقه‌لرى بياض كوملكنك ياقه‌سنه دوكولن برى ، بحث ايدرمكه بوصباح اوروپادن كله‌جك غزته‌لرده‌ك اول ضعيفه‌لمك ايچون استعمالى توصيه ايديلن تدابير اعلاناتنه مراجعت ايده‌جك . هوانا سيغاره‌سيله عربه‌يى طولديران سمسارك قارشوسنه اوطوريور ؛ بوفنا قوقولى دومانه دهشتدار برنظردن صكره — بشقه بريرانتخاب ايتمك پك ممكن ايكن — پنجره‌يى آچيور . قرمزى چهره‌نك برفوران حدتله بروننده يوسكورن هواى غصبى استشمام ايدن سمسار شمدى مهم برمقالهٔ ماليه‌نك فلسفهٔ ارقامنى تحليل ايله مشغول كورونيور ... ايشته برحقيقت دها : بر اوكسوركلى اختيار ، هوانك كونشلى اولمسندن استفاده ايده‌رك ايرادلرى تحصيله چيقمش برسرمايه‌دار ؛ برنفس تعب ايله ديكر كوشه‌يه چوكيور ، هاوانا سيغاره‌سنك مستهزى ومعند دومانلريله قرمزى چهره‌نك بروندن قيشقيران فورطنه مجادله‌سنه برنظر تجربه‌كار پيرانه فيرلاتدقدن صكره «قوندوكتور !..» ديور ، ايكى اوكسورك آره‌سنده برچورك ايوا كبى بوروشوق چهره‌سنده برقاصرغه دوزكن تترك پارماغيله پنجره‌يى كوستردى ؛ قوندوكتور طارغين چهره‌يى يوموشاتمق ايستين برتبسمله پنجره‌يه ياقلاشيركن سوقاقدن عربه‌جى‌يه برشمسيه صاللانيور :

غيرررت !..

آرابه طوردى ، شبهه‌سز يكى بر حقيقت دها بينه‌جكدى ؛ باشمى چويردم ، بودفعه بيلن بر دكل ، بر چفت ، قارى قوجه‌دن مركب چفته حقيقت ايدى . او ، قارى ، يكرمى بشلك قيصه ، ضعيف ، اسمر ، معناسز سياه كوزلى ، قالينجه دوداقلريله برون قنادلرى برشدت نسويت مضبوطه ايله مهتز ، سياه شريتلرله ايشلنمش قازمير جاكتك آلتنده غير محتمل طولغونلقلر وهم ايتدين برقاباريقلقله يشيل اتكلكنى قوجه‌سنك اوكنده صاووره‌رق كچدى اوطوردى ؛ اوته‌كى ، قوجه‌سى ، شيشمان ، مطلقا دائما يلكنك دوكمه‌لرى قوپديغندن مشتكى ، هرسنه نومروسنى بربرر

تزييد ايتديكى حالده ينه ياقه‌لقلرينك طارلغندن بى‌حضور برى ؛ قاريسنك قارشوسنه چوكدى . عربه ينه صارصيله‌رق سوروكلنمكه باشلاركن اوكنديسنه باقمايان قوندوكتوره چاريكى اوزانه‌رق ، قاريسنه قارينك مساعده‌سى قدر اكيله‌رك «ماشر!..» ديه باشلادى ؛ بن ارتق اونلرك ارقه‌سندن كول رنكلى مشمع حرمانيسى ، قيويرجق سوارى قالپاغى ، طاغنيق طارانمش ايرى سياه بيقلرى ايله كيره‌رك بياض الديوننك ايچندن كوچك كومش زنجير پاره چانطه‌سنى چيقارمغه چاليشان قهرمان ضابطى ؛ عربه‌نك موقع اولديغنى فرق ايده‌ميه‌رك بنوبده ايتمكى موافق غرور بوله‌يان ، بك اوغلى بربر دكانلرندن برينه منسوبيتى بادم ياغيله قبارتيله‌رق طارانمش صاچلرينك بيان مشعشعيله بيون باغلك آهنك قصيدهٔ الوانى افشا ايدن كنجى ؛ بوقيش كوننك التفات موقتنه اعتماد ايتمه‌مك لازم كله‌جكنه قرار ويره‌ميه‌رك باستونيله برابر شمسيه‌سنى آلمش ، اوتوزندن صكره سنه‌لرك ايلريله‌مديكنه قناعت ايله بياض صقال صاليويرمكدنسه صاليويرمه‌مك مرجح اوله‌جغى فكرينى بولانلردن برينى اهمال ايده‌رك يالكز اوقارى قوجه‌يه باقيوردم .

قوجه‌سى ، بوتون صفراى مزاجى چهره‌سنده منجمد ، الوان معلومه‌دن هانكيسنه منسوبيتى مشكوك سرت ، قرقيق ، سيرك صقاللى ؛ اره صره قاريسنك ياقه‌سنى دوزلته‌رك ، شمسيه‌سنك يوسكوله طوقونه‌رق ، شابقه‌سنك يرندن اوينامش برتوينه ايليشه‌رك سويله‌يور ، كولديرمكه چاباليور . مطلقا فنا كچمش بر كيجه‌نك بقاياى اليمهٔ خاطراتى ازاله‌يه چاليشيوردى . او ، كوزل اسمر ، كوله‌يور ، سوزكون كوزلريله سوقاغه باقاركن كذركه نظرنده بوكنج قادينى‌ده اهمال ايتمه‌ين ضابطك ياننده قوجه‌سنك ييليشقلغندن بزار كبى كورونيوردى . بوقارى قوجه حياتى ، كيم بيلير ، نصلدى ؟

بويكرمى بشلك اسمرله كمرى قارنندن شكايت ايده‌رك غجيردايان بو شيشمان اختيار ، كيم بيلير ، شو قيش كيجه‌لرينك اوزون يالكزلغنده نصل اسنه‌يورلردى . شبهه‌سز ، دون كيجه‌ده پك فنا بر كيجه ايدى . بو كيجه‌نك تاريخنى پك قولايجه تصور ايديوردم . اوكون اقشام زوج لوكسنبورغه اوغرايه‌رق ايكى ايله التى قدح اره‌سنده ايچمش اوله‌جق ؛ اقشامه قدر اوك بالقوننده سوقاقدن كچن اشنالرينى الك طاتلى وجسارتبخش تبسملريله سلاملايان قاريسنه برپاكت فيغارو ايله فرونده پيشمش مقارونيه‌نك الك‌مدهش پارچه‌لرينه خواهشكر شجيع بر آغز كتيرمش ، تك قادينك طباغنه ديكيلمش كوزلريله سكوت معندانه‌سى وقوجه‌سنك چتال بچاق طراقه‌سى اره‌سنده كچمش اوله‌جق ؛ دها صوكره قالپاقلى لامبه‌نك آلتنده فيغارونك قوشاغى چوزوله‌جك ؛ براز دها صكره يوزنى — اوكوفلنمش روقفور پينيرى كله‌سنى — اورته‌جك ، كوروكى دلينمش برآرمونيق فيصلتسيله اويوقلامغه باشلايه‌جق ؛ بواقشام «Le premier mari de France» ايچون قاريسنك تپه باشنده :

مضحكه‌سنى كورمك ايچون بويوك بر هوسى اولديغندن تماماً بيخبر ، قادين اسنه‌يور ، نه‌مدهش اسنه‌يور ، برآره‌لق دليك كوروكلى آلت مزعجه‌يى صوصديرمق ايچون پيانوسنه كچيور ، قوجه‌لرك اويقولرينه كابوسلى رؤيالر علاوه ايدن : «Les cloches de Corneville»‌ك اوشيطانى والسى ميرلدانه‌رق چاليور :

Dans mes voyages . . . .

قوجه‌سى صارصيله‌رق اويانيور ، بو موسيقى شيطانينك دهاش مركب بر اورمان ايجاد ايدن قورقونچ رؤيالرينه تكرار طاليور ، فقط بودفعه قادين بر عصبيت بى‌صبرانه ايله قوجه‌سنك اسكمله‌سنى صارصه‌رق : «هايانم الديونلرم ؟.. نه‌مى اونوندك ؟..» ديور . الديونلرمى ؟ قاريسى اوكا نه‌وقت الديون ايصمارلامشدى ؟ «نصل ؟ ايشته بنم شيلرمه بوقدر اهميت ويريلير ! آه ! بدبخت قادين ، بيچاره بن ... » بومقدمه‌يى متعاقب بر هيجان اعصاب : لامبه‌نك قالپاغى يرتيلوب آتيله‌جق ، پيانونك موملرى قوپاريلوب فيرلاتيله‌جق ، ليكور طاقمى حالينك اورته‌سنه دوريله‌جك ، كوچك صالون اوزرندن فورطنه كچمش انقاض ايله مفروش بر باغچه‌يه دونه‌جك . دها صكره برطغيان بكا : قولتق صنداليه‌سنه دوشيله‌جك ، اياقلر اوزانيله‌جق ، قوللر صاليويريله‌جك . بو مدت ظرفنده قوجه سوز سويله‌ميه‌رك اللرينى اوغوشديره‌جق ، ايچندن «سيكرلر ، سيكرلر ، قاريمك سيكرلرى بوشاندى ، آه ! بوعلت... » ديه‌جك ، عاجز المبالايه قارشو يومروقلرينى صيقه‌جق ؛ صكره او باران سرشكك آلتنه كيدوب اوطوره‌رق بر نظر مضمحل استعطافك بلاغت ساكته‌سيله بوندن صكره قاريسنك خاطرندن تپه باشنده برمضحكه سير ايتمك خولياسى كچرسه اونى كشف ايده‌جكنه ، ايصمارلانمامش الديونلرى آله‌جغنه ، خصوصيله اويقوسنه مغلوب اوله‌رق فيغارونك ايچنده خورلاميه‌جغنه ، قاريسى نه‌وقت ايسترسه صباحدن اقشامه قدر واقشامدن صباحه‌قدر «قوش‌دوقورنويل»دن او شيطانى والسى چاله‌جق اولسه كمال خضوع ايله ديكليه‌جكنه وحتى ايجاب ايدرسه قالقوب شو شيشمان قارنيله اوطه‌يى ايكى كره بررقص مجنونانه ايله طولاشه‌جغنه يمين ايده‌جك ؛ نهايت يارين صباح الديون آلمق اوزره برابر بك اوغلنه اينه‌جكلر ، صكره برتلطفكار دوستك رفاقتنه توديع اولنه‌رق قادين حجرهٔ تنهائيسنه عودت ايده‌جكدى . وايشته بوصباح بوسياحته چيقمشلردى . كندى كنديمه ميرلدانيوردم :

Dans mes voyages ....

باب‌عالى جاده‌سنى كچمك اوزره ايدك‌كه طيشاريدن ويريلان براشارت اوزرينه عربه ينه طوردى ، كندى كنديمه «برحقيقت دها !» ديدم ؛ فقط بودفعه ياكلشدم ، شمدى ايچرى‌يه كيرن برحقيقت دكل ، اسكمله‌لرى اوزرنده صومورتان بوبر سوزى

حقايقك اوزرينه براز نورابهٔ نشـوه سرپتمك ايچون كلمش بر شعر ايدى . مليتنى تفسير ايدن غير قابل تحليل افادهٔ سيماسـندن درحال اكلادم كه بوشعر غوته ايله شيللرك مملكتنه منسـوبدر . بوشعرك انجق اون يدى بهارى واردى ؛ بوشعرك كوچك مائى كوزلريله ، تحف ، شوخ ، مستهزى ، انسـانك يوزينه قارشو « براقك بنى ، شوحيانه كولهيم! » ديين بردوداغى ؛ صارى ، ممكن اوله‌بيلديكى قدر صارى — اوقدركه قرمزى اولمسـنه شبهه ويرر — صـاچلرى واردى . تا بكا قارشو ، فقط اوزاقده بر يرطوريپوردى ؛ بلافتور ، بنه يورومكه باشلايان عربه‌نك صارصنتيلرى آره‌سنده طوتونمغه لزوم كورميه‌رك برخفت وجسارت مشى ايله اورايه قدر ايلريله‌دى .

كوزل اسمر بو ظهور شعر زرين اوزرينه اوفاق برنظر اسـتخفاف فيرلاندقدن صكره قوجه‌سـنه دوندى ، دوداقلرنده ساخته برتبسمله برشى سويله‌دى . نه ديديكنى اكلايه بيلمك ممكن دكلدى ، فقط آنى بر تبدل غريب ايله بويكرمى بشـلك قادين ، بوحقيقتدن خيـانت كورن خوليـا ، اودقيقه‌يه قدر قوجه‌سـنك قارشوسـنده بربت انفعال ، بر صمت سـنكين سرزنش شـكلنده طوردكن بردن ، برقوش جيويلتيسيله ، كوچك كـوچك قهقهه سلسـله‌سيله متقاطع برنشوه برمصاحبه‌يه باشـلادى ؛ دمين حزين وغمناك ، ساكت ومتمكير طورركـن بو شعر نازدنك اوكنده ، غالبا اوكنج ضابطه ، احتمال بربر دكانه منسـوب كنجه ، ياخود — غرور نفسمه باغشـلانسون — بكا قارشـو بوتون خصائص عشوه كارانه‌سنى دوكمك ، قدحنك ايچنده غليان درونيه‌سى كشايشه كلمش بر شراب متخمر كبى جاكتنك ايچنده فيقيرداپوب قاينـامغه باشـلامش ايدى .

اوح ، قادينلر ! سزك معماى حسياتكز نصل تحليل اولنه‌بيله‌جك ! ..

فقط بن آرتق اونى ، بوتون بر عربه يوكى حقـايقله برابر ، براقمش ايدم ؛ شمدى يالكز بوبياتجينك الندن آلديغى مائى كاغد پارچه‌سنى بوروشديره‌رق الدوينك ارهسـنه صوقوشديران شعر لطيف ونازه‌يه باقيوردم . كندى كنديمه « برعسكر !... » ديمش ايدم ؛ نه ايچون ؟ بوكنج قيز حقنده بوفكر بنده نره‌دن طوغدى ؟ كانون اولك ناكهظهور كونشى آلتنده بوفكر غريب نصل بر تخم خوليـانك ايچنـدن چيقدى ؟ بيلمه‌يورم ؛ فقط بو بويله ايدى ، بواون يدى ياشـنده ، قولاقلرينك اوسـتندن صاچلرى طالغه‌لانه طالغه‌لانه كيدوب ايكى طرفدن بربغه طراقله انجق ضبط اولنان بوقيز ، بومائى كوزلى زبدهٔ امال شباب برعسكر ايدى .

اوت ، نه ايچون ؟ اونك آلمانلغى ، باشـنك اوستنده اورته‌سى باصيق كوچك بر كچه قالپـاق بولونمـاسى ، مائى چوخه جاكتنك كوكسى قوردوندن طوقه‌لرله طوتديرلمش اولماسى اونى بر عسـكر فرض ايتمكه كافيمى ايدى ؟ بلكه دمين درت آديمده فرق ايديلن مشى عسكرانه‌سى سبب اولمشدى . كيم بيلير ؟..

قوندوكتورك ايرى سـسى خبر ويردى :

— غلطه سراى .

بووودويلى اوراده براقه‌رق ايندم ؛ عربه‌ده اينترله بينلر ارهسنده برهرج ومرج اولدى ، دودوك اوندى ، دهاصكره برقامچى ضربه‌سى :

شراق !.. داه !...

بوتراموای عربه‌سى ، بوتمثال حيات ، برسورى حقايق يوكيله آره‌لرنده برده صارى صاچلى ومائى كوزلى برشعر دل آشـوبى سوروكله‌يوب كچدى . كندى كنديمه اوفاق برحس خسران ايله : « اوت ، شراق !.. داه !.. تراموای عربه‌سى !... » ديدم .

عشاقى زاده خالد ضيا

عالم مطبعه‌سى

احمد احسان وشركاسى

مطبعه‌مز بودفعه ابوالسعود سوقاغندن باب عالى جاده‌سـنده‌كى محل مخصوصنه نقل اولنوب اداره‌مزجه اجرا اولنان اصلاحات واتخاذ قلنان تدابير جديده سايه‌سنده طرف عاجزانه‌مزه لطفاً مراجعت ايده‌جك ذوات كرامك تماميله استحصـال خشنوديلرينه موفق اولنه‌جغنده شـبهه‌مز قالمامشـدر . حروفات وطاش ايله هرنوع كتب ورسائل ودفاتر وقارت ويزيت طبع ايتـديرمك ايستينلره صوك درجه‌ده تأمين سهولت ونفاست قالديغى كبى دائمـا مظهر اعتماد والتفاتلرى اوله‌كلديكمز ولايات شـاهانه قارئين كرامى طرفـدن مطبوعاته متعلق اوله‌رق اجرا ايديله‌جك هرنوع سپارشلرى قبول واجرايه حاضرز . غزته‌مز ادارهسى ومطبعه‌مز واسطه‌سيله طبع اولنان كتابلرمزك اخيراً بر مكمـل فهرسـتى دخى تنظيم قلنه‌رق تشـويقكاران معارفك انظار مطالعه‌سـنه تقديم قلندى . بوفهرسدن انتخاب اولنه‌جق كتابلر ولايتدن مطبعه‌مزه سپارش اولننجه درحال پوسـته‌يه تودیعاً ارسـال اولنور . فهرستمز ارزوايدنلره مجاناً تقديم ايديلور . سكسان غروشدن زياده پوسـته پولى قبول اولنمز . جمعاً يوز غروشـه رسـيده اولان سپارشـاتدن دخى اون بش غروش تنزيل اولنور . فهرسـده اساميسى محرر كتب ورسـائلك جمله‌سـنك هر برندن برر عدد سـپارش اولنـديغى تقديرده مجموع يكون اوزرندن يوزده يكرمى بش تنزيل ايديلير . پوسته پولى موضوع مكتوبلر تعهدلنمليدر .

احمد احسان

١٠	١	حربیه منتهی صنف طلبه‌سندن محمود شناسی افندی
٤٠	٤	امرای بحریه‌دن عزتلو رامز بکك قائن والده‌سی زاهده خانم افندی
١٠	١	کرید محکمهٔ استیناف باش مدعی عمومیلکی باشکاتب معاونی عزتلو حسن شریف افندی
١٠	١	مهندسخانه اوچنجی سنه شاکردانندن احسان افندی
٢٠	٢	عصر کتبخانه‌سی
٣٧٥٠		

مخابرات علنیه

احمد طلعت حجابی افندی‌یه — التفاتنامه‌کزی کمال تشکرله آلدق، غزته‌مز حقنده ارائه اولنان صمیمی محبتك جداً منتداری اوله‌رق مکتوبکزی ورسمی کوزل برخاطره اولمق اوزره حفظ ایلدك.

قسطمونیده حسام‌الدین بکه — مطبعه‌مزه وقوع بولان سپارشات عقبنده بناءعلیه وقوعه کلن تأخر پوسته‌خانه‌نك عدم دقتندن متولددر اجرا اولنور بونی هرزمان اثباته حاضرز.

حانیه‌ده حسن افندی‌یه — اونبش نسخه پانوراما تعهدلی اوله‌رق کوندرلمشدر.

یانیه‌ده عزیز بك افندی‌یه — نسخهٔ ممتازه وریسلر رومانی تعهدلی کوندرلدی.

اطنه‌ده حلمی افندی‌یه — ٣٤٢ نومرولی نسخه کوندرلدی.

چاروده عباس افندی‌یه — پانوراما وناقل کوندرلدی.

مدللی‌ده طاهر افندی‌یه — مائی وسیاه تقدیم اولندی.

عزیزیه‌ده محمد حنفی افندی‌یه — اشعارکز اوزره قید اجرا اولنمشدر.

سرای بوسنه‌ده ادهم افندی‌یه — ٥٤، ٧١، ٢٧٠، ٣١٣ و ٣٢٢ نسخه‌نك موجودی اولمدیغندن متبافیسی تعهدلی اوله‌رق ارسال ایدلمشدر.

کوتاهیه‌ده توفیق افندی‌یه — التفاتنامه‌لری مع التشکر آلندی، همت معارفپروریکزك منتداری‌یز.

ایلغینده عاطف بك افندی‌یه — التفاتنامه‌لریله ملفوفی آلندی، تشکر ایدرز.

حوضه‌ده شکری افندی‌یه — طبع ایتدیردیککز رساله‌نك کافه‌سی بکر افندی‌یه تسلیم اولنمشدر.

اردکده ناجی افندی‌یه — اکسیك نسخه‌لر ارسال اولندی.

کنغری‌ده لطفی افندی‌یه — اشعارکز اوزره قید اجرا قلنمشدر.

صامصون قواغنده مصطفی افندی‌یه — مکتوبکزله ملفوفی وارد اولدی، قید اجرا اولندی.

زیجه قرائتخانه‌سنه — حواله‌نامه‌کز کلدی، قید تجدید اولندی.

مصور رومانه

مؤلفی آندره توریه — **حسن وآن** — مترجمی احمد احسان

حسن وآن فوق‌العاده مکمل حسی وادبی بر روماندر. آندره توریه‌نك سبب اشتهاری اولمشدر. ایللوستراسیون غزته‌سنه تفرقه اولندقدن صوکره نشر اولنمش اولوب اثرك رسملری اشته بوغزته‌دن نقل اولندیغی جهتله حقیقةً شایان تماشادر. رومانده بر رسامك حیات ساعیانه ومسعودانه‌سی تصویر اولندقدن صوکره دوچار اولدیغی بر سودا ایله حرکاتی وسودانك مسببی صاحبهٔ حسن وآن بر قادینك احوالی پیشکاه قارئینه وضع اولنیور. فیئاتی ١٦ غروشدر

طشره‌دن کتابلره عائد اوله‌رق درونده اوراق نقدیه کوندریله‌جك مکتوبلرك کافه‌سی تعهد اولنملیدر. برده سکسان غروشدن یوقاری ارسالاتده پوسته پولی قبول اولنه‌مز. بانقه شعبه‌سی بولنان محللردن پولیچه آلنمق دها موافقدر.

مصور رومانه

مؤلفی پول بورژه — **سودای حقیقی** — مترجمی احمد احسان

فرانسه مؤلفلری میانده بر مهم فوق‌العاده احراز ایلیوب آثارینك اهمیت مخصوصه‌سندن طولایی اخیراً انجمن دانشه دخی اعضا اولان پول بورژه‌نك اك لطیف بر اثریدر. ایللوستراسیون غزته‌سنه تفرقه اوله‌رق درج اولندیغی کبی بلکه اون درلوسی‌ده جلد حالنده چیقارلمشدر که بوده اثرك اهمیتنه دلالت ایدر.

اشبو اثر بودفعه احمد احسان بك طرفندن برصورت مکمله‌ده ترجمه اولنه‌رق اصلنده‌کی رسملرله دخی بالتزیین طبع ونشر اولنمشدر. کتابك شکلی دخی پك ظریفدر. راحت اوقونمق اوزره اوفاق قطعه انتخاب اولنمشدر.

سودای حقیقینك تشکیل ایلدیکی جلد شکلنده ظریف برکتاب میدان مطبوعاتده نادردر دینلسه بجادر.

سودای حقیقی رومانی ایکی نوع کاغده طبع اولندی. فوق‌العاده کاغدك فیئاتی ٨ واعلا کاغدك بدلی ٦ غروشدر. طشره‌دن ایکی غروش پوسته بدلی ضم ایتمك لازمکلیر. پوسته پولی قبول اولنور. درونده نقد بولنان هردرلو مکاتیب تعهد اولنملیدر.

رومانلر معلوم اولدیغی اوزره برقاچ قسمه آیریلیر. بونلرده حقیقی، طبیعی وخیالی نامنی آلیر. حقیقیلر حسن وآن کبی مزیت ادبیه وحکمیه‌یی، طبیعیلر مزیت مخصوصهٔ تصویریه‌یی حائز اولنلردر. خیالیلر ایسه صرف مصال قبیلندن شیلردر. اك مقبول رومانلر حقیقیلردر. زیرا مؤلف بوراده قطعاً خارج طبیعت خیاللر یاپمز، حسیات حقیقیه‌یی تصویر ایلر.

سودای حقیقی رومانده مؤلف بر دلیقانلینك عشق وسوداسی اوغورنده جوشغونلغنی غایت طبیعی اوله‌رق تصویر ایلر.

کیزلی آطه

مترجمی: احمد احسان

کلیات آثاری تکمیل رسملریله مصور اوله‌رق لسانمزه ترجمه اولنان مؤلف شهیر ژول ورنك آثار خارق‌العاده‌سی میاننده حقیقةً برنجی درجه‌ده و [٦٣] فورمه‌دن متشکل اولان بوخارق‌العاده رومان اجزاسی ١٦ مجلدی ٢٠ غروش فیئاتله مطبعه‌مزده صاتلمقده‌در. اکلندیرمك ایله برابر بدایع فنیه‌یه دائر معلومات نافعه اکتسابنه یاردیم ایدن فنی رومانلر میاننده (کیزلی آطه) صورت مخصوصه‌ده توصیه اولنور. طشره‌دن پوسته اجرتی آلنمز.

سکسان کونده دور عالم

مترجمی: احمد احسان

پیه‌س حالنه افراغ اولنه‌رق پارسده (شاتله) تیاتروسنده هر سنه یوز دفعه موقع تماشایه وضع اولنان اشبو مشهور رومانك ترجمه‌سی ده ترکیه‌ده فوق‌العاده رغبت کوروب ایکی دفعه طبع اولنمشدر. ١٦٨ بیوك صحیفه‌دن مرکب اولان جلدی اجزاسی ٨ مجلدی ١١ غروش فیئاتله مطبعه‌مزده صاتیلیر. طشره‌دن پوسته اجرتی آلنمز.

Redacteur en chef
AHMED IHSAN

7 année No 357

Le 13 janvier 1898

BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte
CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS.
150 piastres ou 32 francs par an pour tous les pays de l'union postale

ثروت فنون

توجیهات وحوادث قسمی

SERVET-I-FUNOUN : SUPPLÉMENT POLITIQUE

سرمحرر ومدیری
احمد احسان

مسلکمزه موافق آثار قبول اولنور. محررات اعاده اولنمز — هردرلو اوراق سرمحرر نامنه کوندرلملیدر

شرائط اشترا:
درسعادتده سنه‌لکی ١٣٠ التی آیلغی ٧٠ ولایاتده سنه‌لکی ١٥٠ و التی آیلغی ٨٠ غروشدر
نسخه‌سی ١٠٠ پاره‌در

نومرو: ٣٥٧ — پنجشنبه — ١ کانون ثانی ١٣١٣ — [illegible]، اون دردنجی جلد

سلاملق رسم عالیسی

خلیفهٔ رسول امین، پادشاه دیانت‌قرین، [illegible]یار عدل آیین، مفخر سلاطین ولی نعمت [illegible]مز ظل‌اله فی‌العالم افندمز حضرتلری کچن [جم]عه کونی سلاملق رسم عال‌العال شوکت [ا]لیسنك جلهٔ مؤسسات خیریت آیات جناب [خلا]فتپناهیلرندن بولنان «حمیدیه» جامع نورلا[...] [...]ده اجراسنی فرمان بیورملریله صلات جمعه‌یی [...]انیت خداپسندانه‌سیله برکردونهٔ شوکت [...]نه نباهت بخشای عزواجلال اولدقلری [...]لده سرای معلای همایونلرندن جامع شریف [م]ذکوره عزیمت وصلات جمعه‌یی بعدالادا ینه [کر]دونه سوار عز واقبال اوله‌رق سرای [ش]وکت احتوای ملوکانه‌لرینه شرف معاودت [بی]ورمشلردر.

توجیهات

پنجشنبه — ٢٥ کانون اول ١٣١٣

وظائف مأموریتنی حسن ایفا ایلمکده اولمسنه مبنی [...]یوقضاسی قائممقامی عزتلو نوزاد بکه ترفیعاً ثانیه [ص]نف ثانیسی وجهت عسکریه‌یه متعلق خدمات ممدوحه [...]ندن طولایی حوصه‌قصبه‌سنده مقیم اشراف مهاجریندن [...]بدایت محکمه‌سی اعضاسندن رفعتلو خاجی ابراهیم [...]یه رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفا ایلمکده اولملرندن [...]نی شورای دولت مالیه دائره‌سی ملازملرندن عزتلو [...]سر بکه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی وفهرست [...]لی خلفاسندن فتوتلو سلیمان بکه رتبهٔ رابعه توجیه [ب]یورلمشدر.

نشان — مساعیٔ حسنه‌سی مشاهد اولمسنه مبنی [ب]یروت معارف مدیری سعادتلو محمود جلال‌الدین بکه [او]چنجی رتبه‌دن مجیدی

وظائف مأموریتنی حسن ایفا ایلمکده اولمسندن [...]نی لازستان سنجاغی محاسبه‌جیسی عادل افندی‌یه [...]رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — ضعفای عساکر شاهانه‌نك واپوردن اسکله‌یه نقلنده حسن خدمتلری کوریلن قلعهٔ سلطانیه قایقجی اصنافی کتخداسی ارنبوداوغلی مصطفی بن ابراهیم ایله تاتار اوغلی حسین بن احمد وترکمنجلی اوغلی حاجی سلیمان بن محمد وترکشلی حاجی سلیمان اوغلی محمد بن سلیمان علی بن سلیمان وبطال اوغلی عارف بن سلیمان ودلی علی اوغلی سلیمان بن علی ومستان اوغلی مصطفی بن اسماعیل وکستانبوللی احمد چاوش اوغلی علی بن احمد وامام اوغلی خلیل بن شاکر وکهیا اوغلی فهیم بن خاجی مصطفی وبرونسز عمر اوغلی حسن بن عمر وامام اوغلی حسین بن حاجی اسماعیل وطوپال حاجی مصطفی اوغلی علی بن حاجی مصطفی ونعلبندجی اوغلی ابراهیم بن مصطفی ونعلبندجی ابراهیم اوغلی صدق بن ابراهیم واشجی محمد چاوش اوغلی عارف بن محمد وابرو قپودان دامادی عبدی بن ابراهیم وکرزه‌لی سید محمد اوغلی خلیل بن محمد وقلفات حسن اوسته اوغلی حسین بن حسن وطیره‌قوشه یحیی اوغلی حاجی ابراهیم بن یحیی وطوغرامه‌جی اسماعیل اوغلی ابراهیم بن اسماعیل وباللی مصطفی اوغلی محمد بن مصطفی واوطه‌جی کامل اوغلی ادهم بن کامل ودرویش دامادی احمد اوغلی رضا بن احمد وقلفات مصطفی اوسته ابراهیم بن مصطفی وادمت مصطفی اوغلی نظمی بن مصطفی وقلعه اووالی حاجی احمد اوغلی خلیل بن حاجی احمد وقلعه اووالی خلیل اوغلی اسماعیل بن خلیل واوقجیلرلی احمد اوغلی مصطفی بن احمد واوقجیلرلی مصطفی اوغلی ادریس بن مصطفی وقاندارحاجی حسین اوغلی سامی بن حاجی حسین وطوپجی عبداه اوغلی یوسف بن عبداه وطوپجی یوسف اوغلی عبدالرحیم بن یوسف وجان چکار علی اوغلی اسماعیل بن علی وسنابلی محمد اوغلی ابراهیم بن محمد وچانقرلی صالح اوغلی حسنی بن صالح وصاغر عمر اوغلی احمد بن عمر ودلال حسین اغا اوغلی علی بن حسین وقوش اطه‌لی عبداه اوغلی سلیمان بن عبداللهه افتخار مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

جمعه — ٢٦ کانون اول ٣١٣

برلین سفارت سنیه‌سی ایکنجی کتابتی بلغراد سفارت سنیه‌سی ایکنجی کاتبی رفعتلو رشاد بکه وبلغراد سفارت سنیه‌سی ایکنجی کتابتی امور حقوقیهٔ مختلطه قلمی خلفاسندن رفعتلو امین بکه تفویض بیورلمش وموی‌الیهمادن امین بکك ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهی‌یه ودولت علیه‌[...] [...] خدمت ایده‌جکنه دائر تحلیف اجرا [...] بك دخی

مأموریت [...] تعیننده تحلیف ایدلمشدر.

سیواس [...] داخلنده مجید اوزی قضاسی قائممقاملغی مکتب ملکیهٔ شاهانه مأذونلرندن اولوب حاجین قضاسی قائممقام معاونلکنده بولنان اسماعیل بکه تفویض بیورلمش وموی‌الیهك اجرای تحلیفی محلنده انبا قلنمشدر.

حیدر پاشا اجزاجی مکتبندن نشأتله مکتب طبیه‌دن دیپلومه آلمش وبرسنه دنبرو مکتب مزبور سریریات خسته‌خانه‌سی اجزاجیلغنده استخدام ایدلمکده بولنمش اولان رفعتلو قاسم برهان‌الدین افندی‌یه رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

علمیه — مجلس تدقیقات شرعیه اعضاسندن سماحتلو محمود کامل وفتواخانه رئیس‌المسودیتی سماحتلو احمد شکری واعلامات شرعیه ممیزی سماحتلو محمد اسعد افندیلر حضراتنه ترفیعاً اناطولی قاضیعسکرلکی پایهٔ جلیلی توجیه واحسان بیورلمشدر.

خاصه اردوی همایونه منسوب اوچنجی سواری الاینك بیکباشیسی عزتلو عمر افندی اوچنجی اردوی همایونه منسوب اون سکزنجی سواری الاینك منحل اولان قائممقاملغنه

حمیدیه اوتوزنجی خفیف سواری الاینك قائممقامی سلیم بکك وقوع وفاتندن طولایی یرینه پدری اولوب الایلرك ابتدای تشکیلنده مالاً وبدناً پك چوق حسن خدمتی سبق ایتمش اولان ابراهیم بکك قائممقام نصب وتعیینی

نشان — ایران شهزادکانندن فخامتلو محمد علی میرزا حضرتلرینك دائره‌لری مدیری ثقة‌الدوله ابوالفتح خان حضرتلریله تبریزایالتی طوپخانه رئیسی سیدالسلطنه فتح‌اله خان حضرتلرینه برنجی رتبه‌دن مجیدی

اوستریا والمانیا دولتلرینك حلب قونسلوسی موسیو تدبیرك رفاقتنده ویس قونسلوسلغنده بولنان موسیو انقوویسکی‌یه مساعیٔ خیرخوانه‌سنه مبنی دردنجی رتبه‌دن مجیدی

کرید ادارهٔ عسکریه‌سی اداره ضابطی پیاده قول اغاسی فتوتلو حسین راغب افندی تبدیلاً اوچنجی وینه ادارهٔ مذکوره اداره ضابطی پیاده قول‌اغاسی فتوتلو سعدالدین ومذکور اداره کتبه‌سندن پیاده قول‌اغاسی فتوتلو حسن وخاصه اردوی همایون صنایع الاینك ایکنجی طابورینك التنجی بلوکی ملازم ثانیسی لبیب افندیلره تبدیلاً دردنجی وبشنجی اردوی همایون لوازم دائره‌سی برنجی شعبه‌سی اداره ضابطی پیاده الای کاتبی فتوتلو محمدامین افندی‌یه بشنجی رتبه‌لردن مجیدی

ارکان حربیهٔ عمومیه دائره‌سنك ایکنجی شعبه‌سی رفاقتنده مستخدم ایکن یکنلرده تسالیا اردوی همایونیجون منتخب ضابطان میاننده اعزام قلنمش اولان پیاده ملازم اوللرندن محمد افندی‌یه بشنجی

سرای همایون ملوکانه قلنججیسی آطانیك اغایه بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری عنایت واحسان بیورلمشدر.

مفروشات همایون مدیری عاکف بك افندی حضرتلرینك کریمه‌لری قدریه نظمیه خانملره اوچنجی رتبه‌دن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — خاصه اردوی همایونی نظامیه صنایع آلایی اوچنجی طابورینك دردنجی بلوك یوزباشیسی فتوتلو بکر ومذکور بلوك فضله ملازم ثانیسی اولوب جریدهٔ عسکریه مطبعه سنده سرمرتب خدمتنده بولنان خلیل ابراهیم افندیلره افتخار مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

پازار — ٢٨ کانون اول ١٣١٣

کرید والی وکیلی مشاوری عطوفتلو اسماعیل حق بك افندی حضرتلرینه امور مأموریتنی حسن ایفاده مشاهد اولان سعی وغیرتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ بالا

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی طرق ومعابر قلمی ممیزی عزتلو سالم بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی وطرق ومعابر معامله‌ٔ تفتیشیه‌سی کاتبی عزتلو حسنی بکه ثانیه صنف ثانیسی رتبه‌لری

امور مأموریتلرینی مقدمانه ایفا ایتمکده اولملرندن ناشی دیون عمومیه محاسبه‌سنك دیون منتظمه قلمی ممیزی عزتلو رفعت بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی ودرسعادت رژی نظارتی محاکمات قلمی مدیری رفعتلو فهمی افندی‌یه ثالثه وتحریرات ترکیه باش کاتبی فتوتلو عزت افندی‌یه رابعه رتبه‌لری

یلدز سرای همایونی تعمیرخانه‌سی محاسبه باش کاتبی رفعتلو حسن افندی‌یه ترفیعاً رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

بیروت ولایتی داخلنده مرقب قضاسی قائممقاملغی مکتب ملکیهٔ شاهانه مأذونلرندن هاشم افندی‌یه تفویض بیورلمش ومومی الیهك اجرای تحلیفی محلنده انبا قلنمشدر.

نشان — خدمات رویتمندانلری وقدملری جهتیله جانیك سنجاغی متصرفی عطوفتلو حمدی بك افندی حضرتلریله سافز سنجاغی متصرفی سعادتلو رشید پاشا حضرتلرینه تبدیلاً برنجی رتبه‌دن مجیدی

درسعادت اسپانیا سفیر سابق موسیو دوویللا اورروتیایه برنجی رتبه‌دن مجیدی

المانیالی دوقتور پروفسور موسیو چرنی‌یه برنجی رتبه‌دن مجیدی

پوسته وتلغراف نظارتی محاسبه‌جیسی سعادتلو بدری افندی حضرتلرینه خدمات رویتمندانه‌سی وقدمی جهتیله ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

بیغا سنجاغی متصرفی سعادتلو جمیل پاشا حضرتلرینه ادارهٔ امورلوا‌ده حسن حدمتی مشاهد اولمسنه مبنی وقدمای مأموریندن بولنمسنه مبنی تبدیلاً ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

حدیده سنجاغی اشرافندن سعادتلو احمد شراعی پاشا حضرتلرینه تبدیلاً ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

یانیه قول اردوی همایونی التنجی ردیف فرقه‌سی قوماندانی میرلوا سعادتلو مصطفی پاشایه خدمات حسنه‌سنه مبنی ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

بلغراد سفیری میرالای عزتلو فتحی بکه اهلیتنه مبنی ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

فرانسه معتبرانندن دوق دوقونغلیانویه ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

المانیاده مونیخ شهری معتبران تجارندن وتجارت محکمه‌سی اعضاسندن موسیو قارل ارنولدفون کونزکه تأسیسات عسکریه اعانه ایچون اللی لیرا اعطا ایتمش اولدیغی کبی محصولات عثمانیه‌نك المانیاجه ترییدرواجنه خدمت ایله ابراز خیرخواهی ایلمش اولمسنه مبنی اوچنجی رتبه‌دن عثمانی

سلانیکده اسوچ ونوروچ قونسلوس وکیلی موسیو ژورژ استرتقورت بلونت ایله اسوج ضابطانندن یوزباشی موسیو علکسی کوولنستیرنایه اوچنجی وسلانیکده اسوچ ونوروچ قونسلوس وکالتی ترجمانی موسیو سه‌رافایه دردنجی رتبه‌لردن مجیدی

فرانسه ضابطانندن طوپجی یوزباشیسی موسیو اوکوست ده‌پالیه‌ره اوچنجی رتبه‌دن مجیدی وپیاده یوزباشیسی موسیولوئی ده‌پالیه‌ره دردنجی رتبه‌دن عثمانی وبحریه ملازملرندن موسیو غابریل دوپالیه‌ره رتبهٔ مذکوره‌دن مجیدی

درسعادت رژی نظارتی فرانسزجه تحریرات باش کاتبی سویان افندی‌یه امور مأموریتنی مقدمانه ایفا ایتمکده اولمسندن ناشی بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

درسعادت اسپانیا سفیر سابق موسیو دوویللااورروتیانك زوجه‌سی مادام دوویللااورروتیایه برنجی رتبه‌دن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

پازارایرتسی — ٢٩ کانون اول ١٣١٣

تلغراف نظارت علیه‌سی مخابره قلمی قدمای مأموریتندن عزتلو طاهر افندی‌یه قدم وحسن خدمتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی

خارجیه نظارت جلیله‌سی ترجمه قلمنه مأمور رفعتلو مصطفی حلمی افندی‌یه حسن خدمتنه مبنی رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

بحریه — بحریه مرکز خسته‌خانه‌سی اوپراتوری قول اغاسی رفعتلو فؤاد بکه بیکباشیلق رتبه‌سی توجیه واحسان بیورلمشدر.

نشان — جمعیت رسومیه اعضاسندن سعادتلو سید حسن خلیل بك افندی حضرتلرینه برنجی رتبه‌دن مجیدی

یاوران حضرت شهریاریدن میرلوا سعادتلو عثمان پاشایه ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

محکمهٔ تمییز حقوق دائره‌سی اعضاسندن سعادتلو یورکیادیس افندی حضرتلرینه تبدیلاً ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

المانیا تبعه‌سندن وامریقاده فیلادیلفیاده کائن پانسلونی درالفنونده آثوری لسان وادبیاتی معلمی موسیو لوپروفسور هیلپرانجته ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

ترفوس متروپولیدی قالینیقوس واخیولی متروپولیدی واسیلیوس افندیلره ایکنجی وویزه متروپولیدی پرویتوس افندی ایله ثروت وقسطنطینوپولیس غزته‌لری مدیری عزتلو دیمتری نیقولاییدس افندی‌یه اوچنجی رتبه‌لردن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مصرلی عفتلو نازلی خانم افندی حضرتلرینه برنجی رتبه‌دن شفقت نشان همایونی

اجزاجی باشی سعادتلو بکر وکیلاری ثانی حسن واجزاجی قائممقام عزتلو مصطفی افندیلرك زوجه‌لری خانملره ایکنجی وکیلاری حضرت شهریاری محمد رشید افندینك اناث صنایع مکتبی طالباتندن اولان کریمه‌سی خانمه اوچنجی رتبه‌لردن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — مجلس مالیه اعضاسندن فضیلتلو عبدالرزاق افندی حضرتلرینه آلتون وکوش امتیاز مدالیه‌سی احسان بیورلمشدر.

صالی — ٣٠ کانون اول ١٣١٣

مقام صدارت عظمی ترجمانی سعادتلو خیرالدین بك افندی حضرتلرینه وظیفهٔ مودوعه‌سنی مقدمانه ایفا ایتمکده اولمسندن ناشی ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی

سیروز اشرافندن ومجلس اداره اعضاسندن عزتلو فائق افندی‌یه خدمت حسنه وحیثمندانه‌سنه مکافاتاً رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی خارجیه نظارت جلیله‌سی اوراق اوطه‌سی خلفاسندن عزتلو احسان بکه ترفیعاً ثانیه صنف ثانیسی وقپوچوقداری رفعتلو کاظم افندی‌یه ثالثه وتحریرات خارجیه اوراق اوطه‌سی خلفاسندن فتوتلو ناظم بکه رابعه رتبه‌لری

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی ایوب پولیس سرقومیسری رفعتلو محمود فهمی وضبطیه نظارت بهیه‌سی اجزا ناریه صنف اول مفتشلرندن بکر صدقی افندیلره رتبهٔ ثالثه

جهت عسکریه‌یه متعلق وقوعبولان خدمات ممدوحه‌لرینه مبنی اسکیشهر تجارندن رفعتلو حبیب واینه‌بولی مجلس اداره اعضاسندن اولوب ادارهٔ مخصوصه اجنته‌لکنده بولنان محمد صبری افندیلره ترفیعاً رتبهٔ ثالثه

موصل ولایتی سرمهندسلکنده بولنان رفعتلو افتکیدیس افندی‌یه حسن خدمت وغیرتنه مبنی رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

عدلیه — طرابلس غرب ولایتی استیناف محکمه‌سی جزا دائره‌سی ریاستی قونیه ولایتی استیناف محکمه‌سی مدعی عمومیسی عزتلو رشید بکه

قونیه ولایتی استیناف محکمه‌سی مدعی عمومیلکی فوصوه ولایتی مرکز بدایت محکمه‌سی مدعی عمومی معاونلکندن مستعفی رفعتلو عزت بکه

درسعادت بدایت محکمه‌سی اعضا ملازملکی علاوهٔ مأموریت اولەرق درسعادت محکمه‌سی ایکنجی جزا دائره‌سی باش کاتبی فائق افندی‌یه تفویض بیورلمش ومومی الیهمدن رشید بك اولجه تخلیف ایدلدیکی کبی عزتلو ایله فائق افندینك دخی ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهی‌یه ودولت علیه‌لرینه صادقانه ایفای خدمت ایلیه‌جکلرینه ومغایر عدالت حرکاتده بولنمیه‌جقلرینه دائر بوکره امر تحلیفلری اجرا قلنمشدر.

نشان — مطبوعات عثمانیه‌ده مشهود اولان خدمات صداقتکارانه‌سنه مبنی صباح غزته‌سی صاحب امتیازی سعادتلو مهران افندی حضرتلرینه تبدیلاً ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی تحریرات خارجیه اوراق اوطه‌سی خلفاسندن لئون افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی

عالك شاهانه امتعه‌سنك تزیید رواجی ضمننده مشاهد اولان خدماتنه مکافاةً نیورقده مقیم تجار عثمانیه‌دن طوپاقیان افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

کرید اهالیسنه بر خیلی اشیا اعطا واعانه‌سیله ابراز فتوت ایلرندن طولایی خدمت غزته‌سی صاحب امتیازی احمد جلادت بك کریمه‌لری دیدار ونیرخانملره اوچنجی رتبه‌دن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — شورای دولت اعضاسندن عطوفتلو جاوید بك افندی حضرتلرینه خدمات حسنهٔ رویتمندانه‌سنه مبنی آلتون وکوش امتیاز

تخلیص جان واطفای حریق خصوصنده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی طرابلس غرب فرقهٔ عسکریه‌سی آلتمشنجی الاینك ایکنجی طابورینك ایکنجی بلوکی ملازم ثانیسی صالح افندی‌یه وکلیبولینك اورشه ناحیه‌سی اهالیسندن خانجی شریف اغا ایله بالق پازاری صنداجیلرندن طودوری‌یه تخلیصیه مدالیه‌لری عنایت واحسان بیورلمشدر.

چهارشنبه — ٣١ کانون اول ٣١٣

خارجیه نظارت جلیله‌سی مکتوبی قلمی ممیز اولی سعادتلو آصف بك افندی حضرتلرینه اهلیت وحسن خدمتی جهتیله ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی

دیوان همایون مهمه قلمی خلفاسندن سعادتلو علی جواد بك افندی حضرتلرینه ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی

استانبول پولیس مدیری سعادتلو ادهم پاشا حضرتلرینه ترفیعاً روم ایلی بکلربکیلکی پایه‌سی

آمدیٔ دیوان همایون خلفاسندن سعادتلو نورالدین فرح بك افندی‌یه ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف ثانیسی

معلومات غزته‌سی صاحب امتیازی عزتلو محمد طاهر بکه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی

صرهٔ همایون کاتبی دائرهٔ جلیلهٔ عسکریه شفره قلمی خلفاسندن سعادتلو صبحی بك افندی ایله صرهٔ همایون وحجاز کاتبی امین افندی‌یه ترفیعاً اولی صنف ثانیسی وصرهٔ همایون کتخداسی عزتلو حسین بدرالدین افندی‌یه ثانیه صنف متمایزی وصرهٔ همایون کاتب معاونی رفعتلو حیدر بکه ثالثه رتبه‌لری

دائرهٔ ضبطیه پولیس قلمی باش کاتبی رفعتلو حسین وسرجراح بکر وایوب پولیس مرکزی سرقومیسری محمود افندیلره رتبهٔ ثالثه

طرابلس غرب ولایت جلیله‌سی بدایت محکمه‌سی ضبط کتابتنده مستخدم رفعتلو محمد علی افندی‌یه رتبهٔ ثالثه

طرابلس شام غزته‌سی مدیری وصاحب امتیازی رفعتلو محمد کامل وطرابلس تجارندن حمید سعدون افندیلر ایله ازمیر قصبه تیموریوللری ایشلتمه قومیسر معاونی احمد حمدی بکه وجبل لبنان معتبرانندن محمد زین الدین افندی‌یه رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

علمیه : کتابیٔ حضرت شهریاری فضیلتلو عادل افندی‌یه ازمیر پایهٔ مجردی توجیه بیورلمشدر.

باب عالی استشاره اوطه‌سی اوراق مدیریتی اوطهٔ مذکور معاونلرندن سعادتلو میقائل افندی‌یه تفویض بیورلمش ومومی الیهك ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهی‌یه ودولت علیه‌لرینه صادقانه ایفای خدمت ایده‌جکنه دائر تحلیفی اجرا قلنمشدر.

نشان : بك اوغلی ژاندارمه قوماندانی سعادتلو حسین ودائرهٔ ضبطیه اطبا هیئتی رئیسی میرلوا سعادتلو سالم پاشالره تبدیلاً برنجی وضبطیه نظارتی مکتوبجیسی راغب ومحاسبه‌جیسی عزیز وهیئت تحقیقیه رئیسی حسنی افندیلر حضراتیله درسعادت ژاندارمه الایی قوماندانی حسین وژاندارمه مفتشی احمد وبك اوغلی ژاندارمه طابورینه مأمور الای بکی حافظ بکلره ایکنجی رتبه‌لردن مجیدی وبك اوغلی پولیس مجلسی رئیسی محمد واسکدار پولیس مجلسی رئیسی محرم واسکدار متصرفلغی تحریرات باش کاتبی فؤاد افندیلره اوچنجی رتبه‌دن عثمانی

تشریفاتیٔ دیوان همایون معاونی رفیق سعادتلو بهجت بك افندی حضرتلرینه ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

آمدیٔ دیوان همایون خلفاسندن سعادتلو نورالدین فرح بك افندی‌یه تبدیلاً اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

سوریه وارض فلسطینده بولنان اسپانیا مناسترلرینك مدیر عمومیسی ورئیس رهابینی انطونیون قاردونایه اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

بوکره عهده‌لرینه حرمین پایه‌سی توجیه بیوریلان قونیه ولایتی مرکز نائبی فضیلتلو عبدالرحمن ومجلس معارف اعضاسندن خواجه اسحق افندی زاده فضیلتلو جمال الدین ومالیه بیت المال قسامی فضیلتلو عابد وروم ایلی قاضیعسکری سماحتلو دری افندی حضرتلرینك مخدومی فضیلتلو عبدالله افندیلره اصول وامثالی وجهله اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

سرعکام حاجی عمر افندی ایله صرهٔ همایون کتخداسی عزتلو حسین بدرالدین افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی ومژده‌جیٔ اول حسن ومژده‌جیٔ ثانی خلیل وعکام باشی حاجی عبدالله اغالره رتبهٔ مذکوره‌دن مجیدی

بوسنه‌ده نشر اولنان رهبر غزته‌سنك صاحب امتیاز ومحرری عزتلو محمد خلوصی افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی وبوسنه وجوهندن حاجی محرم اغایه تبدیلاً وبوسنه تجار معتبره‌سندن بجاقجیك صالح اغایه رتبهٔ مذکوره‌دن مجیدی

قدم ومساعیسنه بناءً دیاربکر ولایتی پوسته وتلغراف مرکز مدیری حلمی افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

معمولات ومنسوجات داخلیه‌نك ترقیٔ رواجنه خدمت ایدن درسعادتده ازمیر پازاری صاحبی احمد صبری افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

درسعادت سریانیٔ قدیم پطریقخانه‌سی باش کاتبی وقپوکتخداسی پطریس فهیم بکه دردنجی وکاتب ثانی توما وعربجه مترجمی منصور عبدالنور افندیلره بشنجی رتبه‌لردن مجیدی

درسعادت اسپانیا سفارتی قواصلرندن علی و مصطفی اغالره بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

شورای دولت ملکیه دائره‌سی اعضای کرامندن سماحتلو هاشم بك افندی حضرتلرینك کریمه‌لری عفتلو خدیجه عطیة‌الله وفاطمه هبة‌الله خانملره اوچنجی

فرانسه سفارتی معیتنده ایکن فرانسه‌یه عودت ایتمش اولان اتوال واپورینك قوماندانی قونت وسبلك مادامه‌سی قونتس وسبله ایکنجی وسوربه اسپانیا نسلوسنك زوجه‌سی مادام ریقاردوامپه‌خوبه ایکنجی رتبه‌لردن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — تشریفاتیٔ دیوان همایون معاونی سعادتلو فتحی بك افندی حضرتلرینه کوش امتیاز

دولتلو عصمتلو زکیه سلطان علیة الشان حضرتلرینك پیانو اوسته‌سی مادام اوستادیادیسه صنایع مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

تبلیغات رسمیه

صالی کونی روسیه سفیر جدیدی اصالتلو موسیو زینوییف حضرتلری حامل اولدیغی اعتماد نامه‌لرینی تقدیم ایچون معیتی مأمورلریله برابر مراسم معتاده ایله مابین همایون ملوکانه‌یه عزیمتله صورت رسمیه‌ده حضور شوکتموفور حضرت پادشاهیده شرف مثوله نائل اولمشدر. بعده سفیر مشار الیه ومعیتی معتاد اولدیغی اوزره باب عالی‌یه کیدرك ذات سامیٔ صدارتپناهی ایله خارجیه ناظری دولتلو توفیق پاشا حضرتلرینی زیارت ایلمشلردر.

***

مرعیت احکامله بالاستیذان ارادهٔ سنیهٔ حضرت خلافتپناهی شرفتعلق بیوریلان آشی نظامنامهٔ همایونك دردنجی ماده‌سی موجبنجه آشیسز اشخاص واطفالك بهمه‌حال دائرهٔ عائده‌سی اطباسی واطبای سائره ایله تلقیح خانه‌دن ویریله‌جك شهادتنامه‌یی ابراز ایتمدیجه خدمات دولته ومکتبلره قبول ایدلمامسی لزومی مقدما عموم دوائر رسمیه ایله برابر مکاتب معلملرینه‌ده تبلیغ اولندیغی حالده فندقلیده کائن لیلی ونهاری شمس المکاتب ایله مکتب سهیلیده برچوق اطفالك آشیسز بولندیغی استخبار قلندیغندن وبوده تهلکه‌دن خالی اولمدیغندن ایکی یوز اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا ایتدیرلمش ایسه‌ده بعدما ارادهٔ سنیهٔ حضرت تاجداری‌یه مغایر بوکبی حاللره زنهار میدان ویرلمامسی ایچون مکاتب اعدادیه ورشدیه وابتدائیه مدیرلرینه تبلیغات شدیده اجراسیله برابر مادهٔ مذکوره‌ده مصرح جزا قانوننامهٔ همایونك دردنجی ماده‌سی احکامنه توفیقاً مذکور مکتبلر مدیرلرندن برنمونهٔ عبرت اولمق اوزره جزای نقدی اخذی ودائر بلدیه داخلنده ساکن آشیسز اهالی واطفالك سریعاً آشیلاتدیرلمسی وآشیلاتمدقلری تقدیرده دوائر مذکوره هیئت صحیه‌سنك مسئول طوتیله‌جغی کبی جزای نقدی ایله تجریم اولنه‌جغی مکاتب عسکریهٔ شاهانه نظارت جلیله‌سنك اشعاری اوزرینه معارف نظارت وشهرامانت جلیله‌لرینه تبلیغات مقتضیه ایفا قلنمش اولمغله اعلان کیفیته ابتدار قلندی.

داخلیه

صرهٔ همایون میامن مقرون آلای والاسی

عادات مقبوله ومستحسنهٔ خلافت عظمادن ودأب قدیم دیانت وسیم سلطنت سنیه‌دن اولدیغی وجهله شهر شعبان المعظمك اون بشنجی کوننه مصادف بولنان یوم مبارکده صرهٔ همایون آلای فیض احتواسی کمال تعظیمات وتفخیمات ایله اجرا بیورلمشدر.

صرهٔ همایون مسعدت مقرون جمعه

کیجه‌سی یلدیز سرای معلاسی داخل فیوضات باهرنده‌کی موقع اجـلال وتکریمـده بولنوب دأب دیرین دیانت رهین قدیم مقتضـاسنجه اطراف وجوانب قدسـیت نشورنده صباحه قدر حفاظ ومؤذنان خوش الحـان طرفلرندن تکبیرات وتسبیحـات فیض آیات اجرا وموقع مخصوص عالی مسـتغرق فیوضات وتجلیات اوفا قلنمش اولدیغی کبی علی الاصـول حرم همایون عصمت نمون حضرت خلافتپنـاهیجه دخی برمعتاد تزیینات تعظیماتکاری ایفا اولندقدن صکره نظرکاه فیض اکتناه حضرت خلیفهٔ حضرت سـیدالثقلینه عرض ایدلمش وجانب شرف جالب حضرت امیر المؤمنیـندن امیر مکهٔ مکرمه دولتلو سـیادتلو شریف عون - الرفیق پاشا حضرتلرینه شرف تسطیر بیوریلان نامهٔ همایون جنـاب ظل اللهی صرهٔ همـایون امینی عطوفتلو مختار بك افندی قوللرینه لطفاً تودیع وتسـلیم بیورلمش ومتعاقباً ایوب جامع شریفی باش امامی وایاصوفیهٔ کبیر کرسی شیخی فضیلتلو افندی داعیلری طرفنـدن ازدیاد عمر وعافیت واجلال شهنشاهی دعای اجابت پیامی رفع قبولکاه احدیت قلنمسیله کافهٔ حضار کمال اخلاص قلب ایله آمین خوان اولمشدر .

اشـبو رسم عالیٔ دیانت رهینك ایفاسنی متعاقب سـاعت سکز راده‌لرنده صرهٔ همایون میمنت مقرون سـرای معلای مذکوردن تعظیمات فوق العاده ایله اخراج وحرمین محترمین اهالیٔ کرامی وقراء وحفـاظ خوش الحـان وحرم همایون جنـاب تاجداری اغواتیله تشریفات دیوان همایون مأمورینی واوقاف همایون ارکانی وعلما وخطبا وائمه واندرون همایون خدمه‌سی تکبیرات وتهلیلات ایله ایفای لوازم تقدیسـیه وتسعیدیه ایتمکده وپیاده وسـواری عساکر شاهانه افرادیله پولیس وژاندارمه‌لر ایکی صف احترام تشـکیل ایتمکده بولنـدقلری حالده بشکطاش اسکله‌سنه ایصال قلنوب وقت معین واشرفنده آلای سنجـاقلریله دونادلمش اولان ادارهٔ مخصوصه‌نك بنـدك واپورینـه ادخال قلنمشدر .

واپورك اسـکداره مواصلتنده اسـتقبالنه منتظر اولان اسکدار مأمورینی البسهٔ رسمیه‌لرینی لابس اولدقلری حالده صرهٔ همایون میـامن مقرون تکریمـات فائقه ایله اسـکله‌یه اخراج ایدیله‌رك اوکده موزیقه بولنمق اوزره ترتیب اولنان الای والا ایله متصرفلق دائرهٔ علیه‌سی حوالیسنده رکز واحضار قلنان چادرلره ایصال اولنمشدر .

— ولادت باهر السعدت حضرت خلافت پناهی روز میامن بروزینك شرفحاولی مناسبت جمیله وجلیله‌سیله ایفای لوازم تبریك وتهنیت ایلمك مقصد عبودیت مرصدیله بالجمله وکلای فخام ومشیران ووزرای عظام وعلمای ذوی الاحترام ورجال وبندکان معالی انسام حضراتی وبالجمله سفارتباش ترجانلری ورؤسای روحانیه مابین همـایون شـوکت مقرون حضرت خلافتپنـاهی جانب عالیسـنه عزیمت ایده‌رك جبین سـای زمین عبودیت اولوب جمله‌سنك فرق عبودیتلری التفات جهان درجات حضرت ولی نعمت اعظمی ایله واصـل اوج علیین قلنمشدر .

— موسم حج شریفـك حلول وحجـاج ذو الابتهـاجك کثرتله ورودی مناسـبتیله جده ایله مکهٔ مکرمه اره‌سنده‌کی طریقك دائمی رانضبـاط وتقید تحتنده بولندیرلمسی ضمننده اقتضا ایدن مواقع ونقاط مهمه‌یه عساکر شاهانه اعزام ایدلمش وسـایهٔ مکملیتوایهٔ حضرت پادشاهیده جهات مختلفه‌دن ورود ایدن زوار وحجاجك اسباب اسـتراحت ورفاهیتلری تأمین قلنمش اولدیغی معلومات محلیه‌دن مسـتبان اولمشدر .

— ولایات شاهانه‌دن بعض محللرده تعیین واعزاملری مقتضـای ارادهٔ سـنیهٔ جناب خلافتپناهیدن بولنان علمای کرامدن اون یدی ذاتك بوهفته ظرفنده صـوب مقصوده متهیٔ عزیمت بولندقلری استخبار قلنمشدر .

— برموجب ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی برنجی صنف قرووازور انشا ایتدیرلمك اوزره بحریه نظارت جلیله‌سنجه آرمسـترونغ فابریقه وکیلی جاب ایدیله‌رك بویله برسـفینه‌نك نه‌قدر مصارف اختیاریله وجوده کله‌بیله‌جکنه ونه‌شکل وسیستمده اوله‌جغنـه دائر تنظیمی لازم کلان پوصله‌لر ایله رسم وپلانلری احضـار وتقدیم ایتمسی امر وتکلیف اولندیغنی تایمس درسعادت مخابر مخصوصی خبر ویریور .

— (پشترلوید) غزته‌سنده کورلمشدر: درت قطعه زرهلینك آرمسترونغ دستکا - هلرینه سـپارشی ایچون ارادهٔ سـنیهٔ حضرت پادشـاهینك شرفصدور بیورلدیغی ... اولنمقده‌در . بونلره وضع اولنـه‌جق ... ایسه قروپ فابریقه‌سنده اعمال اولنه‌جقد...

— یونانستانده‌کی سلطنت سنیه شهبندر... ممالك شاهانه‌ده‌کی یونان قونسلوسلری و... مأموریتلرینك ایفاسنه دائر قلمه آلنان مض... عتبهٔ علیـایه لدی العرض اولوجهله ا... سنیهٔ حضرت پادشاهی شرفصدور بیورل...

— تبلیغات رسمیه قسمنده مندرج اول... اوزره روسیه سفیر جدیدی موسیو زینو... جنابلری صالی کونی شایان بیوریلان مسا... سـنیهٔ حضرت پادشـاهی اوزرینـه حض... شوکتموفور حضرت پادشاهیده شرف ... نائل اوله‌رق اعتماد نامه‌لرینی تقدیم ایلمش... بعده تشریفـاتیٔ خارجیـه عطوفتلو ا... ومعاونلری غالب بك افندیلر حضراتیله اص... عامره‌دن تخصیص بیوریلان عربه‌لره را... اوله‌رق باب عالی‌یه کلمش وبر باندو موس... وعسـاکر شـاهانه طرفندن رسم سـلا... ایدیله‌رك ذات سامیٔ حضرت صدر اعظ... زیارت ایلمشـدر . رسم تقدیم خارجیه نا... دولتلو پاشا حضرتلری طرفندن ایفا بیورلمش... سـفیر جنـابلری معیتی مأمورلرینی دخی ... ایلمش وبعده سفارتخانه‌یه عودت ایتمشدر ...

— صـدر اعظم فخامتلو دولتلو ... رفعت پاشا حضرتلری روسیه سفارتخانه... عزیمتله اعادهٔ زیارت ایلمشلردر .

— خارجیه ناظری دولتلو توفیق ... حضرتلری دخی مذکور سفارتخانه‌یه عز... اعادهٔ زیارت ایلمشدر .

— سرکه‌جی جهتی ریختیملرینك اك... ایچون بر مدتدنبری اجرا ایدلمکده او... طالغیج عملیاتی ختام بولدیغی کبی شمدی‌یه ... وقوع بولان عملیات املائیه‌نك ختامی‌ده ... قریبه‌یه کله‌رك آره‌لق محللرك تسویه‌سی ا... چاقل وقریق طاشـلر دوکولمکده اولدی... جهت مذکور ریختیمی‌ده شـو کونلرده ... دریاده تمامیله عرض اندام اختتام ایلیه‌جك...

— ازمیر هوا غازی قومپانیاسنك امت... مدتی رهین ختـام اولدیغندن مقاوله ... بعض موادك ضمیله تجدیدی خصوصنه ا... سنیهٔ حضرت پادشاهی سرفنعلق بیورلمـ...

— بغداد ، کربلا وشـعباتی تیمور... امتیازی حقنده مجلس نافعه‌جه تدقیق ایدل...

اولدیغی یازدیغمز مقاوله وشرطنامه‌نك باب عالی جانب سـامیسنه عرض وتقـدیم ایدلدیکی مستخبرات اخیره‌دندر .

— قدس شریف صولری امتیازینه دائر اولان شرطنامه شورای دولتجه تنظیم اولنمشدر .

— یونانستانك درسعادت سفارتنه تعیین ایدلمش اولان پرنس ماوروقورداتو خارجیه ناظری دولتلو توفیق پاشا حضرتلرینك قوناقلرینه بالعزیمه اعتماد نامه‌سنك برصورتی پاشای مشارالیه حضرتلرینه اعطا ایدلمشدر .

— اثنای محاربه‌ده اشعال اولنمیان کسندیره وایانومی فنارلرینك کمافی السابق اشعالی مقرون مساعده بیورلمشدر .

— مراقبه قومیسیونی یونانستانك اسـکی دائنلریله عقد اولنه‌جق صورت تسـویه‌یه دائر اولان لایحه‌سنی اکمال ایلمشدر .

مالیه ناظری موسـیو سـترایت لایحهٔ مذکوره‌یی کله‌جك جمعه ایرتسی مجلس مبعوثانه تقدیم ایده‌جکدر .

— طوبخانهٔ عامره وزیتون برونی فابریقهٔ همایونلرنده اعمال اولنـان یدی بچق وطقوز بچق سانتیمترولق طوپلر ایله دومانسز باروتك تجربه ومعاینه‌سی ایچون کچنلرده خادم کوینه عزیمت ایتمش اولان طوبخـانهٔ عامره تجربه ومعاینه قومیسیونی رئیسی وزیتون برونی فابریقهٔ همایونی ناظری فریق سـعادتلو جمال پاشـا حضرتلریله فریق سعادتلو عزت پاشا حضرتلری ومیرلوا سـعادتلو محمود پاشـا ومیرالای احمد مختار واتکنسون وعلی رفیق وحفظی ومصطفی بکار ایله ذوات سائره‌دن متشکل هیئت بوکره اکمال وظیفه ایله ادرنه شمندوفریله درسـعادته عودت ایتمشلردر معاینه‌اولنان طوپلر درسعادته کتوریله‌رك معونه‌لرله طوبخانهٔ عامره‌یه اخراج ایدلمشدر .

مواد مختلفه

— جناب حق کافهٔ بلاد شاهانه‌یی آفات کونیه‌دن مصون بیورسون . شهر حالك یکرمی ایکنجی بازار ایرتسی اقشامی ساعت اون ایکی راده‌لرنده تکفور طـاغی حکومت قوناغنك عدلیه دائره‌سندن هرنصلسه اتش ظهور ایده‌رك بردن بره اطرافه سرایتـله اطفـاسی قابل اوله‌مامش ومذکور قوناق مشتملاتیله برابر کاملاً محترق اولمشدر . بوصره‌ده یالکز زراعت بانق شعبه‌سیله محاسبه‌یه عائد اوراق وسـندات مهمه ونقود موجوده قورتاریله بیلمشدر .

— کرید اشقیاسنك حالا تعرضاتده دوام ایتمسی نظر تأسفله کورلمکده‌در . آمیراللر اشقیای مرقومه‌نك تعرضنه میدان ویرلـامك اوزره تدابیر شدیده اتخاذ ایتمشلردر .

— کرید محتاجینـه توزیع ایدلمك اوزره ایتالیـا قرالی حضرتلری طرفنـدن آمیرال قانوارویه کوندریلن اون بیك فرانقدن شمدیلك ایکی بیك فرانقنـك توزیع ایدلدیکنی یازمش ایدك .

مبلغ مزبورك بیك فرانقی اهالیٔ اسلامیه بیوایکانه وبیك فرانقی‌ده خرسـتیان محتاجینه توزیع ایدلمشدر .

— (اولدنبورغ) نام آلمان زرهلیسی حانیه‌یه مواصـلت ایده‌رك یکرمی نفرله ایکی ضابطدن مرکب برمفرزه‌یی قره‌یه چیقارمشدر .

— کچنلرده پیره‌دن درسعادته اعزام اولنه‌رق سلیمیه قشلهٔ همایونه اقامه ایدلمش اولان رنجبر واهالی طاقمندن قرق بش نفر اسرای عثمانیه محل اقامتلرینه کوندرلمشدر . بونلردن قرق نفری سـلانیکه ، ایکی نفری ازمیره ، دیکرلری‌ده ادرنه‌یه کیتمشلردر .

— هرصنف ضـابطاندن مرکب اوله‌رق حربیه نظارتنده عقد اجتمـاع ایدن قومیسیون مخصوص اکمال وظیفه ایلمشـدر . بوقومیسیون یونان اردوسی ایچون ماوزر ومانلیخر تفنکلرندن هانکیسنك قبولی لازم کلدیکی حقنده اوزون اوزادی‌یه جریان تدقیقات وکشفیات نتیجه‌سنده اوتوز بیك عدد ماوزر واوتوز بیك عدد مانلیخر تفنکنك مبایعه‌سنه قرار ویرمشدر .

— یونانستان اردوسـنك مجدداً تنسیق ایچون اوستریا جنراللرندن والد قامف کله‌جك آی آتنه‌یه عزیمت ایده‌جکدر .

— آتنه‌ده حکومت سـنیه ایله مناسـبات حسـنه‌ده بولنمق ایچون فوق العـاده خواهش کوسترلمکده‌در . بر وقت یالکز قرال وهیئت وکلا جدی برمقـارنت حصولنه سـاعی ایکن الیوم آتنـه مطبوعاتی‌ده بو یولده کی میـل وهوسـلرینی اعلاندن کندیلرینی آله‌میورلر . آتنه غزته‌لری عوامك شوق وخواهشنه اتباع ایده‌رك حسیات عمومیه‌یه ترجمان اولیور . حتی ممالك اجنبیه‌ده انتشار ایدن یونان غزته‌لری‌ده عین لسانی قوللانمقده‌درلر .

— غلوسـدن یازیلیور :

اردوی همایون مرکزینك غلوسـه نقل اولنمسیله بوراسی دها زیاده برشـنلك وفعالیت کسب ایلدی . هرطرفده برشطارت حکمفرمادر . تیاترومز ، قهوه‌لریمز درلو اکلنجه‌لریمزوار . هله وامنیت راحت فوق العاده مکمللدر . بوبابده پولیس مدیری اذکیای ضابطان عسـکریه‌دن عمر ناظم بك افندینك کوسـتردکاری همت وموفقیت جداً سزاوار تقدیردر .

یونانیلرك قاصه قیرمق خصوصنده مهارت مخصوصه‌لری اولدیغی معلومدر . بوراده برقاچ مغـازه‌ده قاصه‌لر قیرلمش نقود واشـیا سرقت ایدلمش ایسه‌ده فاعللرك دردست ایدلمش بولندیغنی یازمشدم .

— نیل نهری اوزرنده وعبره نهرینـك منصبی قربنده کائن (عدامر) موقعنـه قدر شمندوفر خطنك تمدیدی ایچون کمال کرمی ایله چالشلمقده‌در .

وفیات

— مجلس صحیهٔ عسـکریه برنجی شعبه رئیس ثانیسی اولوب اولجه تسـالیایه اعزام اولنان هیئت صحیـه ایله برلکده یکیشهره کیتمش اولان طبیب میرالایی حاجی حسـین بکك شهر مذکورده وفات ایلمش اولدیغی استخبار قلمشدر .

— اولجه تسـالیایه عزیمت اولان طبیب یوز باشی نورالدین بك دخی بوکره یکیشهرده وفات ایتمشدر . مومی الیه باقتریولوژیخانه‌یه مأمور کنج ، مستعد بر طبیب ایدی .

— سعادتلو فائق پاشا حضرتلرینك زوجه‌سی مادام قارین دللا ـ سودا وفات ایتمشدر .

مکاتیب

تلغراف

مهر جهان پیرای عثمانیانك اوج اقبالنه رونق ساز اولدیغی یوم ولادت باهر سعادت همایون شعبان معظمك اون التنجی کوننه مصادف اولمسیله یوم مذکورده ساعت التی راده‌لرنده متصرف لوا حاجی آصف پاشـا

حضرتلریله موقع قوماندانی میرلوا حق پاشا و بالجمله ارکان ومأمورین ملکیه وعسکریه وعلما واشراف بلده وملل مختلفه رؤسای روحانیه‌سی بیوك اونیفورمه‌لرینی لابس اولدقلری وبرطابور عساکر نظامیه وژاندارمه ومکاتب عمومیه شاکردانی وبیکلرجه اهالی استادهٔ موقع احترام بولندقلری حالده دائرهٔ حکومتده بالاجتماع مفتی بلده حاجی احمد افندی طرفندن ایام فزونیٔ ایام عمر واقبال وتوافرشان وشوکت واجلال حضرت خلافتپناهی‌یی متضمن بر دعای مؤثر وبلیغ تلاوت اولنه‌رق حضار بخلوص الانده آمین خوان اولمش ومؤخراً عساکر شاهانه جانبندن دخی مکمل بررسم کچید اجرا ویکرمی برپاره طوپ انداختیله وظیفهٔ مقدسهٔ عبودیت ایفا قلنمش اولدیغی متعاقب متصرف مشارالیه طرفندن حکومتك بیوك صالوننده حاضرونه قهوه وشربتلر اکرامیله تلذیذ دماغ حلاوت ایدلدیکی وکیجه‌سی دخی شهریمزك بالجمله اماکن امیریه ومأمورین واهالی خانه‌لری انواع فوانیس وقنادیل ایله دوناندیله‌رق جابجا فشنکلر انداخت وسائر صنایع ناریه اشتعال ایله بورالرجه امثالی کورلمدك بردرجهٔ فوق العادده اجرای شهرآیین مسرت قرین قلندیغی معروضدر.

رئیس بلدیه ملاطیه
محمد

* * *

جناب حق بوملك وملته بخشایش الهی اولان شوکتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینی الی الابد اریکه‌نشین خلافت بیورسون امین سید المرسلین وسعادتمز اولان ولادت باهر العادت ملوکانه‌لرینه شرف مصادف بولنان اشبو یوم مقدسك کوندوزی بالجمله مأمورین ایله علما واشراف ورؤسای روحانیه وسائر بندکان دائرهٔ حکومته تلوب نام نامیٔ حضرت پادشاهی‌یه اوله‌رق والی وکیلی فریق شاکر پاشا قوللرینه عرض تبریکات ایتدکلری کبی کیجه‌سی دخی اطنه شهرنده امثالنه فائق برصورتله اجرای شادمانی ایدلمش وحکومت قوناغیله اماکن سائرهٔ امیریه ومأمورین وبالجمله تبعهٔ صادقه‌نك اماکن ودکانلری فوق العاده صورتده دوناندلمش وبوایسه بالعموم افراد عثمانیه‌نك متبوع معظملرینه قارشو بسلدکلری حسیات صادقانه‌نك برنشانهٔ علنیه‌سی بولنمش اولدیغندن عرضیله بیان تبریك سازی ومنتداریده ایفای فرائض مملوکیته مسارعت قلندی.
الداعی رئیس بلدیه اطنه
علی

* * *

ولادت سنیهٔ خلافتپناهی‌یه مصادف ایله حائز قدسیت وبر عید علویت تزیین پر مسعدت اولان بو روز فیروز صنوف تبعه‌نك اظهار حسیات صادقانه ومنت شعارانه‌لرینه وسیلهٔ جیله اولاق حسبیله ووقت ظهرده انداخت ایدیلان طوپلر بو یوم مقدسك شرف حلولنی اعلان وتبشیر ایتمکله عموم تبعه مقام اقدس خلافت کبرا وسلطنت عظمایه درکار اولان مربوطیت خالصه وصداقت کامله‌لرینی اظهار ایله یکدیکرینی تبریکه شتابان وپادشاهم چوق یشا زمزمهٔ جلیله‌سی هرطرفده تنفیسساز اذان اولمقده ایدی جهت جهت تموج نمای اعلا اولان رایات عثمانیه واثار تزیینیهٔ فوق العاده ایله اوروز میمنت پروزده شهرمزك اکتساب ایلدیکی منظرهٔ محاسن افزا وشب معلا کوکبنده دخی عموم دوائر ملکیه وعسکریه ومؤسسات وبیوت ومساکن خصوصیه وبلدی دائره‌سنك وچارشو واسواقك کونا کون قندیللر وفانوسلرله دونادلمسندن متحصل اشکال منوره نظر ربا حقیقةً امثالنه فائق بولنمش وحرم محترمده داعیان وتبرکان ادعیهٔ واجب التأدیهٔ پادشاهی ایله تکرار بتکرار تزیین لسان صداقت نشان ایلمشدر حاصلی بووسیلهٔ مستحسنه ایله شهرمزده اجرا ایدلمش اولان آیین مسعدت قرین او درجه علوی ومسجد شریف اقصاده ترتیل اولنان دعوات خیریه او مرتبه مؤثر وصمیمی ایدی که بونك بحق تصویری مقتدر قلملرك بیله کاری دکلدر.

قدس بلدیه رئیسی
محمد سلیمان الحسینی

خارجیه

المانیا: کیائوچو لیمانك المانیایه الحاقی خصوصنده دائر چین والمانیا حکومتلری ارهسنده برصورت تسویه عقد اولنمشدر. مذکور صورت تسویه‌نك حکمی طقسان طقوز سنه دوام ایده‌جکدر. خبر مذکور برلین بورسه‌سنده حسن تأثیر براقمشدر.

— کیائوچو ونواحیسنك برمدت معلومه ایچون ایجار صورتیله المانیایه ترکی حقنده برلین وپکین قابینه‌لری بیننده عقد ایدیلن صورت تسویه‌یی المانیا جریدهٔ رسمیه‌سندن نقلاً بالاده یازدق وارد اولان نوردویچه الکمانیه چایتونغ غزته‌سنده بوبابده دها واضح تفصیلات کورلمش وبوغزته نیم رسمی اولمق حسبیله علی العموم مسروداتی دها زیاده نظر دقت واعتمادی جالب بولنمش اولدیغندن بروجه آتی نقلی مناسب کورلمشدر: «المانیا وچین بیننده عقد ایدیلن صورت تسویه‌نك معلوم اولان نقاط اساسیه‌سی المانیانك اقصای شرق حقنده‌کی آمال مخصوصه‌سی اوزرینه ممکن مرتبه تنویر افکاره خادمدر. بوندن اکلاشیلیورکه المانیانك آمالی هردرلو شدت تعرضدن آزاده‌در. المانیا صورت جبریه‌ده چین اراضیسنده یرلشمکه وتوسیع نفوذ ایتمکه چالشمیور. بلکه چین حکومتندن استحصال ایلدیکی حقوقی صلح ومسالمتك ادامه‌سی وترقیات آتیه‌نك استکمالی اسبابی جهتلرینه صرف غیرت ایتمك صورتیله استعمال ایده‌جك وهردرلو مخاطره‌نك اوکنی المق ایچون اوراده حکیمانه برمسلك سیاسی اتخاذ ایلیه‌جکدر.

المانیا امپراطورلغنك شمدی‌یه قدر ابحار بعید[...] اجرا ایتدیکی سفرلرك کافه‌سنده اولدیغی [...] آتیاً اقصای شرقده دخی تعقیب ایده[...] پولتیقه دخی عتدال وحقانیت اوز[...] مؤسسدر. اوراده هیچ کیمسه‌نك منفعتنه [...] ایرات ایدلمسی محتمل دکلدر. بومعاهده استحصال ایلدیکمز حقوقی بلا مانع است[...] ایتملی‌یز. بوحقوقه هرکسك مر[...] ایتمسنی طلب ایدرز. نته‌کیم ملل سائر[...] حقوقنده بز رعایت ایدیورز. کانون او[...] التنجی کونی خارجیه ناظری موسیو دوبو[...] رایخشتاغده اووقت چین حکومتیله الم[...] بیننده موجود اولان مشکلاتك صو[...] دوستانه‌ده ازاله ایدیله‌جکندن امید وار او[...] یعنی سویلمشیدی. اشته بوامید چین [...] مناسباتمز مختل اولمقسزین قوه‌دن فعله چیقمش[...] حتی شمدی‌یه قدر چین ایله جریان ایدن [...] سبات حسنه‌مزك بوندن بویله بتون تقو[...] بوله‌جغنی امید ایتمك بیله جائزدر. شان تو[...] قطعه‌سنده‌کی خرستیان میسیونرلرینك [...] حمایه‌سنی متین براساسه ربط ایتمکله برابر [...] قطعه‌سنده منافع تجاریه‌مزی تأمینه خادم [...] استنادکاه پیدا ایلدیکمز جهتله بوکون اقص[...] شرقده احتیاجات حاضره‌یه موافق بر[...] حرکت اتخاذ ایده‌جکز. بوحرکت چین حکو[...] ایچون پك زیاده موجب ازعاج اولمامغله ب[...] بزجه نظردن اسقاطی قابل اولمیان بر [...] صریحك تسریع حصولنه خدمت ایدر [...] حق صریح طلبنده‌یز. بومطالعه‌مزك ح[...] نتیجه‌یه اقتران ایده‌جکندن ده امینز. ش[...] حوالیٔ بعیده‌ده صاحب منفعت اولان دولت[...] کمال تواضع وفداکارلیله امر تمدنه صر[...] مقدرت ایتمك صورتیله المانیانك اثر[...] اقتفا ایلملرینی تمنی ایدرز. بوحال هم المانیا [...] شرفبخش اوله‌جق، همده چین ایچون بیوك [...] برسعادتی استلزام ایده‌جکدر.»

روسیه: حربیه نظارتنك واسطهٔ نش[...] اولان (روسکی انوالید) غزته‌سی هندست[...] اغتشاشاتی ایله انکلیز عساکرینك تصاد[...] ایلدکلری مشکلات عظیمه حقنده برخیلی مقالا[...] مهمه نشر ایتمشدر. مذکور غزته دیورکه: «آفریدیلر بازار وبارا وادیلرنده انکلیز[...] قارشی شدتلی برمدافعه‌ده بولنمغه حاضرلنیور[...]

[...]خانه‌لرینی، حیواناتی مذکور وادیلره [...]مشلردر. بازار وبارا وادیلری اراضیسنك [...]ن طبیعیه‌سی سایه‌سنده تدافعی برحربه [...] مساعددر.»

انکلتره: تایمس جریدهٔ مشهوره‌سی رأس [...]اولان کانون ثانینك برنجی کونکی نسخه‌سنده [...]جدیده حقنده بربند مخصوص درج ایتمشدرکه [...]ـهٔ مالی شوندن عبارتدر. [...] سنهٔ جدیده برطاقم وقوعات سیاسیه ایله ابتدا [...]یور. انکلتره کندینی دنیانك مواقع مختلفه‌سنده [...]دولتلرك مرتب ومقرر اولان رقابتلری قارشوسنده [...]یور. چین مسئله‌سنده ونیژر اوزرنده رقیب [...]لرك ایلری حرکتلری منافع تجاریه وملیه‌مزه [...]زیاده تأثیر بخش اوله‌جقدر. بومشکل مسئله‌لرك [...] دیپلوماسی، بحری، عسکری مسائلك موجب [...]ت برحاله افراغی وکلانك خصوصاً خارجیه [...]ملکات نظارتلرینك شان وشرفنی یکیدن اعاده واثبات [...] موادددر. هندستانك غرب شمال حدودنده‌کی [...]لات آیری برمسئله‌در. سیرویلیم لوقهارتك موفقیتله [...] ایتدیکی ختام سفر عسکری بعدما اتخاذی [...]ب ایدن پولتیقه ایله بوخصوصده‌کی مصارفك [...]ـبی دوشونلمك اقتضا ایتدیکنی کوستریور. [...]نك داخلی پولتیقه‌سنك کوستردیکی صورت برکت [...]ون که اوقدر موجب تأسف دکلدر. [...]مع مافیه ۱۸۹۸ سنه‌سی پولتیقه احوالنجه مسعود [...]ن عد ایتمك ایچون برکونا امید موجود دکلدر. انکلتره‌نك وارداتنه کلنجه سنهٔ مالیه‌نك اخیراً [...]ن اوچ ربعی ظرفنده واردات مأمول وتخمینك [...]ده ظهور ایتمشدر. یکن سنه‌یه نسبتاً تزاید ایدن [...]داتدن شمدی‌یه قدر مالیه‌یه تسلیم ایدیلان فضله [...]رات ۱,٤۰۰,۰۰۰ لیرادن عبارتدر. بوفضله [...]رات درت نوع رسومدن حصوله کلیور. واردات [...]نك بعضلرنده جزؤی تنزل کورولمکده ایسه‌ده [...]ل باشلیجه ماکنه مهندسلری بیننده ظهور ایدن [...]کلتره صنایعنه دخل کلیی بولنان منازعه‌یه عائدر.

اوستریا: رسمی غزته پیراغده ادارهٔ [...]یه‌نك بوصباح ساعت التیدن اعتباراً لغوینه دائر [...]راطورك برامرنامه‌سنی نشر ایتمشدر. دیت [...]سی بوکون کشاد ایدلدی. رئیس مجلس [...]ناسبتله برنطق ایراد ایتمش ومتعاقباً بتون [...]ضا امپراطور فرانسو ژوزفی فوق العاده [...]لامشلردر. املاك واراضیٔ جسیمه اصحابندن [...]کل هیئت مملکتده ایکی لسانك استعمالی [...]له‌سنك تسویه وحلنه دائر تکلیفاتده بولنمق [...]زره برقومیسیون مخصوصك تشکلنی طلب [...]شدر. لیبرال فرقه‌سی لسانلرك استعمالنه دائر [...]لان امرنامه‌لرك لغوینی طلب ایتمشدر.

صربیه: بوکونلرده صربستان ایله [...]طاغ آره‌سنده مناسبات پك کرکیندر.

آتنه: هیئت وکلانك طاغلمه واستعفاسی محقق کبیدر. بونکله برابر افکار عمومیه الحالة هذه دلی یانی‌یه مساعد اولمدیغندن مومی الیهك تکرار موقع اقتداره کچمسی شبهه‌لیدر.

بورسه

فی ۲۳ کانون اول سنه ۱۳۱۳

بورسه‌یه رسماً قبول اولنانلر

	غروش	پاره
(د) ترتیبی	۲٤	۰۸
(ث) «	۲٦	۰۰
	فرانق	سانتیم
رژی سنداتی	۲۹٦	۵۰
شرق شمندوفری	۱۱۳	۳۷
تحویلات ممتازه	٤٦۸	۰۰
« عثمانیه	۳۹۸	۰۰
کمرك تحویلاتی	٤۹۸	۰۰
تراموای «	۵۰۰	۰۰
ریختیم	٤۵۹	۰۰
ایسترلین		
(آ) ترتیبی	٦٦	۰۰
« (ب)	٤٤	۸۷

فوطوغرافجی نیقولاکی

باب عالی جاده‌سنده مصور ثروت فنون غزته‌سی اداره خانه‌سی اتصالنده

اشبو فوطوغرافخانه اك صوك سیستم لوازم رسمیه وتزیینیه‌یی حائز اولدیغی وصاحبی حسن طبیعت اصحابندن بر فوطوغراف بولندیغی جهتله حقیقته غایت نفیس وصنعتکارانه رسملر چیقاریلور. بویالی فوطوغرافلر دخی یاپلمقده اولنوب فیاتی اهوندر

مملکتمزده ایلك دفعه اوله‌رق ترتیب و نشر اولنمش

رسملی ملی رومان

عربه سوداسی

محرری: استاد محترم اکرم بك افندی حضرتلری

مصور ثروت فنون غزته‌سنك مطبوعات مصوره عالمنده کوستردیکی ترقیات فوق العاده میاننده مملکتمزده ایلك دفعه اوله‌رق وجوده کتیریلان مصور ملی رومانلری کمال همتله انظار دقته وضع ایدرز. واقعا شمدی‌یه قدر رسملی رومان اوله‌رق یالکز ترجمه آثار کوریلیور ایدی، ملی اوله‌رق یازلمش بررومانی مصور نشر ایتمکده‌کی مشکلاتی و مصارفی بردرلو کوزه آله‌میورلر ایدی. ثروت فنون غزته‌سی ترقیات صنایع انیه هرشیئه ترجیح ایدرك ایلك دفعه اوله‌رق مملکتمزده مصور وملی رومان نشرینه موفق اولدیکه بوده برنجیسی استاد محترم رجائی زاده اکرم بك افندی حضرتلرینك تألیف بیوردقلری «عربه سوداسی» نام ملی روماندر. عربه سوداسی اثرك مندرجاتنه کوره مشاهیر رسامان عسکریه‌دن عزتلو خلیل بك افندینك یاپدقلری اوحالرله مزیندر. اثر (۱۷۵) بیوك صحیفه‌دن مرکب اولوب اون ایکی قطعه مکمل رسمی شاملدر. فیاتی ایسه اون ایکی غروشدن عبارتدر. ولایاتدن رزو ایدنلر اون درت غروشلق پوسته پولی کوندرملیدر.

رسملی ملی رومان

مائی وسیاه

بورومان ینه مصور اوله‌رق ثروت فنون غزته‌سی طرفندن نشر ایدلدکدن صوکره آیروجه کتاب شکلنده موقع انتشاره وضع ایدلدی. محرری عشاق زاده خالد ضیا بك افندیدر. یکرمی بش قطعه مکمل رسمله تزیین اولنمشدر. «مائی وسیاه» رومانده خالد ضیا بك افندی فوق العاده اثبات اقتدار ایتمش اولمغله آثار موجوده‌سی میاننده برنجیلکی احراز ایلمش اولدیغی بالجمله مشتاقان آثار نفیسه طرفندن تسلیم اولنمشدر. محرر مائی وسیاهده عثمانلی مطبوعات عالمی، محررلك حیاتی زمین اتخاذ ایدرك احمد جمیل اسمنده بر محرر هوسکارك سرکذشتنی تصویر ایلیور؛ ایش یالکز تصویردن عبارت دکلدر، خالد ضیا بك آوروپا محررلرینك اك مشهورلرنده کوریلن بر اقتدار خارق العاده ایله زمین حکایه اتخاذ ایلدیکی عالمی تجسم ایتدیرمش واعضای رقعه‌نك احوال روحیه‌لرینی تدقیقده بیوك برمهارت کوسترمشدر. رومان (۲۳۱) بیوك صحیفه‌دن مرکب اولوب فیاتی اون یدی غروشدن عبارتدر. ولایاته یکرمی غروشدر. کتاب غایت ظریف برقپاق درونه وضع اولنمشدر.